

UREDBA (EU) št. 347/2013 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 17. aprila 2013

o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo in razveljavitvi Odločbe št. 1364/2006/ES in spremembi uredb (ES) št. 713/2009, (ES) št. 714/2009 in (ES) št. 715/2009

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 172 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽²⁾,v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije za začetek izvajanja nove strategije „Evropa 2020“. Ena od prednostnih nalog strategije Evropa 2020 je trajnostna rast, ki jo je treba doseči s spodbujanjem bolj trajnostnega in konkurenčnejšega gospodarstva, ki bo bolj gospodarno z viri. Strategija postavlja energetska infrastrukturo v ospredje kot del vodilne pobude „Evropa, gospodarna z viri“, saj poudarja, da je treba takoj nadgraditi evropska omrežja in jih povezati med seboj na ravni celine, zlasti da se vanje vključijo obnovljivi viri energije.
- (2) Cilj, ki so si ga na zasedanju Evropskega sveta v Barceloni marca 2002 zastavile vse države članice, v skladu s katerim naj bi zmogljivost električnih medomrežnih povezav dosegla najmanj 10 % njihovih obstoječih proizvodnih zmogljivosti, še ni dosežen.

(3) Komisija je v sporočilu z naslovom „Prednostne naloge glede energetske infrastrukture za leto 2020 in pozneje – Načrt za integrirano evropsko energetska omrežje“, ki so mu sledili sklepi Sveta z dne 28. februarja 2011 in resolucija Evropskega parlamenta ⁽⁴⁾, pozvala k sprejetju nove politike energetske infrastrukture za obdobje do leta 2020 in pozneje, s katero bi optimizirali razvoj omrežij na evropski ravni, tako da bi Unija lahko izpolnila glavne cilje energetske politike, in sicer konkurenčnost, trajnost in zanesljivost oskrbe z energijo.

(4) Evropski svet je 4. februarja 2011 poudaril potrebo po modernizaciji in razširitvi evropske energetske infrastrukture ter čezmejnih povezavah omrežij, s čimer bi se vzpostavila solidarnost med državami članicami, zagotovile nadomestne oskrbovalne in prometne poti ter viri energije in razvili obnovljivi viri energije, ki bi konkurirali tradicionalnim virom. Poudaril je, da po letu 2015 nobena država članica ne bi smela ostati brez dostopa do evropskih plinskih in električnih omrežij oziroma njena energetska varnost ne bi smela biti ogrožena zaradi pomanjkanja ustreznih povezav.

(5) Odločba št. 1364/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾ določa smernice za vseevropska energetska omrežja (TEN-E). Cilji teh smernic so podpirati dokončno vzpostavitev notranjega energetskega trga Unije ob spodbujanju racionalne proizvodnje, prevoza, distribucije in uporabe energetske vire, zmanjšati izolacijo regij z omejenimi možnostmi in otoških regij, zagotoviti energetske vire in dobavne poti za oskrbo Unije z energijo ter poskrbeti za njihovo raznolikost tudi s sodelovanjem s tretjimi državami in prispevati k trajnostnem razvoju ter varovanju okolja.

(6) Ocena sedanjega okvira TEN-E je jasno pokazala, da je prispevek tega okvira sicer pozitiven za izbrane projekte, saj so postali politično prepoznavni, vendar politika nima prave vizije ter ni ustrezno usmerjena in prilagodljiva, da bi lahko zapolnila ugotovljene infrastrukturne vrzeli. Unija bi zato morala okrepiti svoja prizadevanja, da bi dosegla prihodnje izzive na tem področju, in nameniti dovolj pozornosti določitvi morebitnih razkorakov med povpraševanjem in ponudbo energije.

⁽¹⁾ UL C 143, 22.5.2012, str. 125.

⁽²⁾ UL C 277, 13.9.2012, str. 137.

⁽³⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 12. marca 2013 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 21. marca 2013.

⁽⁴⁾ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 5. julija 2011 o prednostnih nalogah glede energetske infrastrukture za leto 2020 in pozneje (UL C 33 E, 5.2.2013, str. 46).

⁽⁵⁾ UL L 262, 22.9.2006, str. 1.

- (7) Pospeševanje obnove obstoječe energetske infrastrukture in uvedba nove infrastrukture sta ključnega pomena za doseganje ciljev energetske ter podnebne politike Unije, med katerimi so dokončna vzpostavitev notranjega trga, zagotavljanje varne oskrbe z energijo, zlasti s plinom in nafto, zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za 20 % (ob ustreznih pogojih 30 %), povečanje deleža obnovljivih virov energije v porabi končne energije na 20 % ⁽¹⁾ in 20-odstotno povečanje energetske učinkovitosti do leta 2020, pri čemer večja energetska učinkovitost lahko prispeva k zmanjšanju potrebe po izgradnji nove infrastrukture. Hkrati mora Unija pripraviti infrastrukturo na nadaljnjo dolgoročno dekarbonizacijo svojega energetskega sistema do leta 2050. Ta uredba bi zato morala zajeti tudi morebitne prihodnje cilje Unije na področju energetske in podnebne politike.
- (8) Čeprav je obstoj notranjega trga na področju energije pravno opredeljen v Direktivi 2009/72/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih za notranji trg z električno energijo ⁽²⁾ in Direktivi 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom ⁽³⁾, je trg še vedno razdrobljen zaradi nezadostnih povezav med nacionalnimi energetskimi omrežji in ne povsem optimalne uporabe obstoječe energetske infrastrukture. Povezana omrežja na ravni Unije in uvedba infrastrukture pametnih omrežij so ključnega pomena za konkurenčen in pravilno delujoč celostni trg, za doseganje optimalne uporabe energetske infrastrukture, za večjo energetsko učinkovitost in za vključitev distribuiranih obnovljivih virov energije ter za spodbujanje rasti, zaposlovanja ter trajnostnega razvoja.
- (9) Energetska infrastruktura Unije bi bilo treba nadgraditi, da se prepreči tehnične motnje in poveča odpornost na takšne motnje, naravne nesreče in nesreče, ki jih povzroči človek, škodljive vplive podnebnih sprememb ter ogrožanje varnosti, zlasti v zvezi z evropsko kritično infrastrukturo iz Direktive Sveta 2008/114/ES z dne 8. decembra 2008 o ugotavljanju in določanju evropske kritične infrastrukture ter o oceni potrebe za izboljšanje njene zaščite ⁽⁴⁾.
- (10) Transport nafte po zemeljskih naftovodih, ne pa po vodi, lahko pomembno prispeva k zmanjšanju okoljskega tveganja, povezanega s transportom nafte.
- (11) Pomen pametnih omrežij pri doseganju ciljev energetske politike Unije je priznan v sporočilu Komisije z dne 12. aprila 2011 z naslovom „Pametna omrežja: od inovacij do uvedbe“.
- (12) Skladišča za shranjevanje energije ter naprave za sprejem, skladiščenje in ponovno uplinjanje ali raztezanje utekočinjenega zemeljskega plina (LNG) in stisnjenega zemeljskega plina (CNG) imajo vedno pomembnejšo vlogo pri evropski energetski infrastrukturi. Hitra širitev takšne energetske infrastrukture zato predstavlja pomemben element dobro delujoče omrežne infrastrukture.
- (13) Sporočilo Komisije „Energetska politika EU: povezovanje s partnerji zunaj naših meja“ z dne 7. septembra 2011 poudarja, da mora Unija v svoje zunanje odnose vključiti spodbujanje razvoja energetske infrastrukture z namenom podpiranja socialno-ekonomskega razvoja zunaj meja EU. Unija mora spodbujati infrastrukturne projekte, ki povezujejo energetska omrežja Unije z omrežji tretjih držav, zlasti sosednjih držav in držav, s katerimi je Unija vzpostavila posebno sodelovanje na energetskem področju.
- (14) Za zagotovitev stabilnosti napetosti in frekvence bi bilo treba posebno pozornost nameniti stabilnosti evropskega omrežja električne energije, in sicer v spreminjajočih se pogojih čedalje večjega napajanja omrežja z energijo iz obnovljivih virov, ki so sami po sebi spremenljivi.
- (15) Za naložbe v infrastrukturo evropskega pomena za prenos elektrike in plina je do leta 2020 potrebnih približno 200 milijard EUR. Znatno povečanje obsega naložb v primerjavi s preteklimi trendi ter nujnost izvajanja prednostnih nalog na področju energetske infrastrukture zahtevata nov pristop k urejanju in financiranju energetskih infrastruktur, zlasti čezmejnih.
- (16) V delovnem dokumentu služb Komisije za Svet z dne 10. junija 2011 z naslovom „Naložbene potrebe in zahteve financiranja za energetska infrastruktura“ je poudarjeno, da za približno polovico skupnih naložb, potrebnih za desetletje do leta 2020, obstaja tveganje, da sploh ne bodo izvedene oziroma bodo izvedene z zamudo, in sicer zaradi ovir na področju dovoljevanja, zadev v zvezi z urejanjem in financiranjem.

⁽¹⁾ Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 140, 5.6.2009, str. 16).

⁽²⁾ UL L 211, 14.8.2009, str. 55.

⁽³⁾ UL L 211, 14.8.2009, str. 94.

⁽⁴⁾ UL L 345, 23.12.2008, str. 75.

- (17) Ta uredba določa pravila za pravočasen razvoj in interoperabilnost vseevropskih energetskih omrežij in izpolnitev ciljev energetske politike v skladu s Pogodbo o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU), kar zagotavlja delovanje notranjega energetskega trga in zanesljivo oskrbo z energijo v Uniji, spodbuja energetske učinkovitost, ohranjanje energije ter razvoj novih in obnovljivih virov energije ter omogoča medsebojno povezovanje energetskih omrežij. S temi cilji ta uredba prispeva k pametni, trajnostni in vključujoči rasti ter prinaša koristi v zvezi s konkurenčnostjo ter ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo za celotno Unijo.
- (18) Bistveno za razvoj vseevropskih omrežij in njihovo učinkovito interoperabilnost je zagotoviti operativno usklajevanje med operaterji sistema za prenos elektrike. Za zagotovitev enotnih pogojev za izvajanje ustreznih določb Uredbe (ES) št. 714/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije ⁽¹⁾ bi bilo treba Komisiji dodeliti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije ⁽²⁾. Za sprejetje smernic glede izvajanja operativnega usklajevanja med operaterji sistema za prenos elektrike na ravni Unije bi se moral uporabiti postopek pregleda, če bodo te smernice veljale za vse operaterje prenosnega sistema.
- (19) V skladu s to uredbo se Agenciji za sodelovanje energetskih regulatorjev (v nadaljnjem besedilu: Agencija), ki je bila ustanovljena z Uredbo (ES) št. 713/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾, dodeli pomembne dodatne naloge ter pravico do zaračunavanja provizij za nekatere od dodatnih nalog.
- (20) Po tesnih posvetovanjih z vsemi državami članicami in interesnimi stranmi je Komisija opredelila 12 strateških prednostnih nalog za infrastrukturo vseevropskega energetskega omrežja, ki jih je treba za dosego ciljev energetske ter podnebne politike Unije izvesti do leta 2020. Te prednostne naloge zajemajo različne geografske regije ali tematska področja v zvezi s prenosom in shranjevanjem električne energije ter plina, infrastrukturo utekočinjenega ali stisnjenega naravnega plina, pametnimi omrežji, elektroenergetskimi avtocestami, prevozom ogljikovega dioksida in naftno infrastrukturo.
- (21) Projekti skupnega interesa bi morali biti skladni s skupnimi, preglednimi in objektivnimi merili v smislu njihovega prispevka k ciljem energetske politike. Pri električni energiji in plinu bi morali biti projekti vključeni v najnovejši razpoložljivi desetletni načrt za razvoj omrežja, da bi bili upravičeni do vključitve v drugi seznam in naslednje sezname Unije. V tem načrtu bi morali biti upoštevani zlasti sklepi Evropskega sveta z dne 4. februarja 2011 v zvezi s potrebo po vključevanju obrobni energetskih trgov.
- (22) Ustanoviti bi bilo treba regionalne skupine, ki bodo predlagale in pregledale projekte skupnega interesa, kar bo omogočilo sestavo regionalnih seznamov projektov skupnega interesa. Za zagotovitev splošnega soglasja bi morale te regionalne skupine poskrbeti za tesno sodelovanje med državami članicami, nacionalnimi regulativnimi organi, predlagatelji projekta in zadevnimi zainteresiranimi stranmi. Sodelovanje bi moralo čim bolj temeljiti na obstoječih regionalnih strukturah sodelovanja med nacionalnimi regulativnimi organi in operaterji prenosnih sistemov ter drugih strukturah, ki jih vzpostavijo države članice in Komisija. V okviru tega sodelovanja bi morali nacionalni regulativni organi po potrebi regionalnim skupinam svetovati med drugim o izvedljivosti regulativnih vidikov predlaganih projektov in o izvedljivosti predlaganega časovnega razporeda regulativne odobritve.
- (23) Da se zagotovi, da je seznam projektov skupnega interesa (v nadaljnjem besedilu: seznam Unije) na ravni Unije omejen na projekte, ki k izvajanju prednostnih koridorjev in območij strateške energetske infrastrukture prispevajo največ, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastila, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme akte v zvezi s sprejemom in pregledom seznama Unije, pri čemer je treba spoštovati pravico držav članic, da same odobrijo projekte skupnega interesa, ki so povezani z njihovim ozemljem. V analizi, izvedeni v okviru ocene učinka, ki je priložena predlogu, ki je vodil k tej uredbi, je takih projektov na področju električne energije po ocenah približno 100, na področju plina pa približno 50. Ob upoštevanju tega izračuna in potrebe po doseganju ciljev te uredbe bi moralo skupno število projektov skupnega interesa ostati obvladljivo in ne bi smelo bistveno preseči 220. Komisija bi morala pri pripravi in oblikovanju delegiranih aktov zagotoviti, da so ustrezni dokumenti predloženi Evropskemu parlamentu in Svetu istočasno, pravočasno in na ustrezen način.

⁽¹⁾ UL L 211, 14.8.2009, str. 15.

⁽²⁾ UL L 55, 28.2.2011, str. 13.

⁽³⁾ UL L 211, 14.8.2009, str. 1.

- (24) Nov seznam Unije bi se moral pripraviti vsaki dve leti. Projekti skupnega interesa, ki so dokončani ali ne izpolnjujejo več relevantnih meril in zahtev, določenih v uredbi, ne bi smeli biti uvrščeni na naslednji seznam Unije. Zato bi morali biti obstoječi projekti skupnega interesa, ki bodo uvrščeni na naslednji seznam Unije, del istega izbirnega postopka za oblikovanje regionalnih seznamov in seznama Unije kot predlagani projekti; vendar bi bilo treba zagotoviti čim manjšo možno upravno obremenitev, na primer z uporabo predhodno posredovanih informacij v največji možni meri in z upoštevanjem letnih poročil predlagateljev projekta.
- (25) Projekte skupnega interesa bi bilo treba izvesti čim prej ter jih skrbno spremljati in ocenjevati, pri čemer naj se ohrani nizka upravna obremenitev za predlagatelje projekta. Komisija bi morala imenovati evropske koordinatorje za projekte, ki se soočajo s težavami.
- (26) Procesi dovoljevanja ne bi smeli povzročiti nesorazmerne upravne obremenitve glede na velikost in zapletenost projekta ter ne smejo ovirati razvoja vseevropskih omrežij in dostopa do trga. V sklepih Sveta z dne 19. februarja 2009 je poudarjena potreba po določitvi in odpravi ovir za naložbe, tudi z racionalizacijo postopkov načrtovanja in posvetovanja. Ti sklepi so dodatno potrjeni s sklepi Evropskega sveta z dne 4. februarja 2011, v katerih je znova poudarjena pomembnost poenostavitve in izboljšanja procesov dovoljevanja v skladu z nacionalnimi pristojnostmi.
- (27) Načrtovanje in izvajanje projektov Unije v skupnem interesu na področju energetske, prometne in telekomunikacijske infrastrukture bi moralo biti usklajeno, da bi ustvarjalo sinergije, kadar koli je to smiselno z ekonomskega, tehničnega, okoljskega ali prostorskega vidika, ob ustreznem upoštevanju varnostnih vidikov. Tako bi lahko pri načrtovanju različnih vseevropskih omrežij dali prednost povezovanju prometnih, komunikacijskih in energetskih omrežij, da bi zagotovili minimalno obremenitev prostora, pri tem pa je treba po možnosti zagotoviti ponovno uporabo obstoječih ali opuščenih poti, da bi se čim bolj zmanjšali negativni socialni, gospodarski, okoljski in finančni učinki.
- (28) Projekti skupnega interesa bi morali na nacionalni ravni imeti ustrezen „prednostni status“, da se jim zagotovi hitra upravna obravnava. Projekte skupnega interesa bi morali pristojni organi obravnavati kot projekte javnega interesa. Projekti z negativnim vplivom na okolje bi lahko zaradi prevladujočega javnega interesa dobili dovoljenje, če so izpolnjeni vsi pogoji v skladu z Direktivo Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst⁽¹⁾ ter Direktive 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike⁽²⁾.
- (29) Z vzpostavitvijo pristojnega organa ali organov, ki združujejo ali usklajujejo vse procese dovoljevanja (v nadaljnjem besedilu: vse na enem mestu), bi se morala zmanjšati zapletenost, povečati učinkovitost in preglednost ter okrepiti sodelovanje med državami članicami. Pristojni organi bi morali biti operativni čim prej po njihovem imenovanju.
- (30) Kljub obstoju standardov za udeležbo javnosti v okoljskih postopkih odločanja je treba sprejeti dodatne ukrepe, s katerimi bi zagotovili najvišje možne standarde preglednosti in udeležbe javnosti pri vseh pomembnih zadevah v procesu dovoljevanja za projekte skupnega interesa.
- (31) Po potrebi bi moralo ustrezno in usklajeno izvajanje Direktive 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje⁽³⁾, Direktive 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2001 o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje⁽⁴⁾, Konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah, podpisane v Aarhusu 25. junija 1998⁽⁵⁾ (v nadaljnjem besedilu: Aarhuska konvencija), in Konvencije iz Espooja zagotoviti usklajenost glavnih načel presoje vplivov na okolje, tudi na čezmejni ravni. Države članice bi morale uskladiti svoje ocene za projekte skupnega interesa in po potrebi ocene izvesti skupaj. Države članice bi bilo treba spodbujati k izmenjavi najboljših praks in k izgradnji upravnih zmogljivosti za procese dovoljevanja.

⁽¹⁾ UL L 206, 22.7.1992, str. 7.

⁽²⁾ UL L 327, 22.12.2000, str. 1.

⁽³⁾ UL L 26, 28.1.2012, str. 1.

⁽⁴⁾ UL L 197, 21.7.2001, str. 30.

⁽⁵⁾ UL L 124, 17.5.2005, str. 4.

- (32) Pomembno je poenostaviti in izboljšati procese dovoljevanja, pri tem bi bilo treba v razpoložljivem obsegu z upoštevanjem načela subsidiarnosti spoštovati nacionalne pristojnosti in postopke za izgradnjo nove infrastrukture. Glede na nujnost razvoja energetske infrastrukture bi bilo treba poleg poenostavitve procesov dovoljevanja določiti tudi natančen rok za sprejem odločitev ustreznih organov v zvezi z izvedbo projekta. Ta časovna omejitev bi morala spodbujati učinkovitejšo opredelitev in obravnavo postopkov in ne bi smela v nobenem primeru nižati visokih standardov varovanja okolja ter udeležbe javnosti. Glede na maksimalne časovne omejitve, ki jih določa ta uredba, si lahko države članice kljub temu prizadevajo za njihovo nadaljnje skrajšanje, če je to izvedljivo. Pristojni organi bi morali zagotoviti skladnost s časovnimi omejitvami in države članice bi si morale prizadevati za najučinkovitejšo možno obravnavo ugovorov zoper materialno ali postopkovno zakonitost celovite odločitve.
- (33) Če države članice menijo, da je ustrezno, lahko v celovito odločitev vključijo odločitve o: pogajanjih s posameznimi lastniki zemljišč o dovoljenju za dostop, lastništvu ali pravici do uporabe lastnine; prostorskem načrtovanju, ki določa namensko rabo zemljišč posameznega območja, vključuje druge razvojne vidike, kot so ceste, železnice, stavbe ter naravovarstvena območja, in ni namenjeno izključno za načrtovanje projekta; izdaji dovoljenj za uporabo. V povezavi s procesi dovoljevanja bi lahko projekt skupnega interesa vključeval povezano infrastrukturo v obsegu, ki je nujen za izgradnjo ali delovanje projekta.
- (34) Ta uredba, zlasti določbe o dovoljevanju, udeležbi javnosti in izvajanju projektov skupnega interesa, bi se morala uporabljati brez poseganja v mednarodno pravo in pravo Unije, vključno z določbami o varovanju okolja in zdravja ljudi ter določbami iz skupne ribiške in pomorske politike.
- (35) Stroške razvoja, izgradnje, delovanja in vzdrževanja projektov skupnega interesa bi morali na splošno kriti uporabniki infrastrukture. Projekti skupnega interesa bi morali biti upravičeni do čezmejne razporeditve stroškov, kadar ocena povpraševanja na trgu ali pričakovani učinki tarif nakazujejo, da stroškov ne bo mogoče kriti s tarifami, ki jih plačujejo uporabniki infrastrukture.
- (36) Podlaga za razpravo o ustrezni razporeditvi stroškov bi morala biti analiza stroškov in koristi infrastrukturnega projekta na podlagi usklajene metodologije analize energetskega sistema v okviru desetletnih načrtov za razvoj omrežij, ki jih pripravi Evropska mreža operaterjev prenosnih sistemov za električno energijo v skladu z Uredbo (ES) št. 714/2009 ter Uredbo (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina⁽¹⁾ in ki jih pregleda Agencija. Analiza bi lahko upoštevala kazalnike in ustrezne referenčne vrednosti za primerjavo stroškov naložbe na enoto.
- (37) Na vedno bolj povezanem trgu so potrebna jasna in pregledna pravila čezmejne razporeditve stroškov za spodbujanje naložb v čezmejno infrastrukturo. Evropski svet je 4. februarja 2011 opozoril na pomen spodbujanja regulativnega okvira, ki spodbuja naložbe v omrežja, pri čemer je treba določiti višino tarif, skladno s finančnimi potrebami, ter ustrezno razporeditev stroškov pri čezmejnih naložbah, s čimer bi povečali konkurenco in konkurenčnost ter upoštevali vpliv na potrošnike. Pri odločanju o čezmejni razporeditvi stroškov bi morali nacionalni regulativni organi zagotoviti, da njen učinek na nacionalne tarife ne pomeni nesorazmerne obremenitve za potrošnike. Nacionalni regulativni organi bi se prav tako morali izogniti tveganju dvojne podpore za projekte ob upoštevanju dejanskih ali ocenjenih provizij in prihodkov. Te provizije in prihodki bi se morali upoštevati samo, v kolikor so namenjeni kritju zadevnih stroškov in so čim bolj povezani s projekti. Če zahtevek za naložbo upošteva koristi izven meja zadevnih držav članic, bi se morali nacionalni regulativni organi posvetovati z zadevnimi operaterji prenosnega omrežja o analizi stroškov in koristi za določen projekt.
- (38) Obstoječe pravo notranjega energetskega trga določa, da se ustrezne spodbude za naložbe zagotovijo s tarifami za dostop do plinskih in električnih omrežij. Nacionalni regulativni organi bi morali pri uporabi prava notranjega energetskega trga zagotoviti stabilen in predvidljiv regulativni okvir s spodbudami za projekte skupnega interesa, vključno z dolgoročnimi spodbudami, sorazmernimi z ravnijo posebnega tveganja projekta. To velja zlasti za inovativne tehnologije prenosa pri električni energiji, ki bi omogočale obsežno vključevanje virov obnovljive energije, razpršenih virov energije ali odziva na povpraševanje v medsebojno povezanih omrežjih, ter za infrastrukturo za prenos plina, ki bi omogočala večjo zmogljivost in boljše prilagajanje trgu, kar bi omogočilo kratkoročno trgovanje ali zagotovilo rezervne zaloge v primeru motenj v oskrbi.

⁽¹⁾ UL L 211, 14.8.2009, str. 36.

- (39) Ta uredba se uporablja samo za dovoljevanje, udeležbo javnosti in regulativno obravnavo projektov skupnega interesa v smislu te uredbe. Države članice lahko kljub temu v okviru nacionalne zakonodaje uporabijo ista ali podobna pravila za druge projekte, ki nimajo statusa projektov skupnega interesa, v okviru področja uporabe te uredbe. Države članice lahko v zvezi z regulativnimi spodbudami uporabijo v okviru svoje nacionalne zakonodaje ista ali podobna pravila za projekte skupnega interesa, ki spadajo v kategorijo shranjevanja električne energije.
- (40) Države članice, ki trenutno ne zagotavljajo pravnega statusa največjega državnega pomena, ki ga je mogoče pripisati projektom energetske infrastrukture v okviru procesov dovoljevanja, bi morale preučiti uvedbo takšnega statusa, zlasti oceniti, ali bi to pospešilo procese dovoljevanja.
- (41) Evropski energetski program za oživitev (EEPR), uveden z Uredbo (ES) št. 663/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, je pokazal dodatno vrednost znatne finančne pomoči Unije, s katero je mogoče privabiti zasebno financiranje, pri čemer je omogočil izvajanje projektov evropskega pomena. Evropski svet je 4. februarja 2011 priznal, da so za nekatere projekte energetske infrastrukture potrebna omejena javna finančna sredstva za pridobitev zasebnih sredstev. Zaradi gospodarske in finančne krize ter proračunskih omejitev bi bilo treba razviti usmerjeno podporo v obliki nepovratnih sredstev in finančnih instrumentov v okviru naslednjega večletnega finančnega okvira, ki bo privabila nove vlagatelje v prednostne koridorje in območja energetske infrastrukture ter hkrati ohranila minimalen prispevek iz proračuna Unije. Zadevni ukrepi bi morali temeljiti na izkušnjah, pridobljenih med pilotno fazo projektnih obveznic za financiranje infrastrukturnih projektov.
- (42) Projekti skupnega interesa na področjih električne energije, plina in ogljikovega dioksida bi morali biti upravičeni do finančne pomoči Unije za študije, pod določenimi pogoji pa tudi do finančne pomoči Unije za dela, takoj ko je takšno financiranje na voljo iz ustrezne uredbe za instrument za povezovanje Evrope, in sicer v obliki nepovratnih sredstev ali v obliki inovativnih finančnih instrumentov. Na ta način bo mogoče zagotoviti podporo po meri za tiste projekte skupnega interesa, ki v okviru obstoječega regulativnega okvira in pogojev na trgu do nje niso upravičeni. Pomembno je preprečiti vsako izkrivljanje konkurence, zlasti med projekti, ki prispevajo k izvajanju istega prednostnega koridorja Unije. S tako finančno pomočjo bi se morale razviti potrebne sinergije s sredstvi iz strukturnih skladov, ki bodo financirali pametna energetska distribucijska omrežja lokalnega in regijskega pomena. Postopek v treh korakih se uporablja za projekte skupnega interesa. Prvič, trg bi moral imeti prednost pri naložbah. Drugič, če naložb ni zagotovil trg, bi bilo treba raziskati regulativne rešitve, po potrebi bi bilo treba zadevni regulativni okvir prilagoditi ter zagotoviti njegovo pravilno uporabo. Tretjič, če prva dva koraka ne zadostujeta za zagotovitev potrebnih naložb pri projektih skupnega interesa, bi se lahko odobrila finančna pomoč Unije, če projekt skupnega interesa izpolnjuje veljavna merila.
- (43) Ker cilja te uredbe, tj. razvoja in interoperabilnosti vseevropskih energetskih omrežij ter povezave s takšnimi omrežji, države članice ne morejo zadovoljivo doseči in ker se ta cilj lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
- (44) Uredbe (ES) št. 713/2009, (ES) št. 714/2009 in (ES) št. 715/2009 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.
- (45) Odločbo št. 1364/2006/ES bi bilo zato treba razveljaviti –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Vsebina in področje uporabe

1. Ta uredba določa smernice za pravočasen razvoj in interoperabilnost prednostnih koridorjev ter območij vseevropske energetske infrastrukture iz Priloge I (v nadaljnjem besedilu: prednostni koridorji in območja energetske infrastrukture).

⁽¹⁾ UL L 200, 31.7.2009, str. 31.

2. Ta uredba zlasti:
- (a) ureja opredelitev projektov skupnega interesa, ki so potrebni za izvajanje prednostnih koridorjev in območij ter spadajo v kategorije energetske infrastrukture na področjih električne energije, plina, nafte in ogljikovega dioksida, določene v Prilogi II (v nadaljnjem besedilu: kategorije energetske infrastrukture);
 - (b) omogoča pravočasno izvajanje projektov skupnega interesa s poenostavitvijo, tesnejšim usklajevanjem in hitrejšim procesom dovoljevanja ter večjo udeležbo javnosti;
 - (c) določa pravila in smernice za čezmejno razporeditev stroškov in s tveganji povezane pobude v zvezi s projekti skupnega interesa;
 - (d) določa pogoje za upravičenost projektov skupnega interesa do finančne pomoči Unije.

Člen 2

Opredelitve

Za namene te uredbe se poleg opredelitev iz direktiv 2009/28/ES, 2009/72/ES in 2009/73/ES ter uredb (ES) št. 713/2009, (ES) št. 714/2009 in (ES) št. 715/2009 uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „energetska infrastruktura“ pomeni vse objekte ali pripadajoče naprave, ki spadajo v kategorije energetske infrastrukture, ki se nahaja v Uniji ali povezuje Unijo z eno ali več tretjimi državami;
2. „celovita odločitev“ pomeni odločitev ali niz odločitev organa ali organov države članice, razen odločitev sodišč, na podlagi katerih se v zvezi s projektom predlagatelju projekta dovoli gradnja energetske infrastrukture, brez poseganja v morebitno odločitev v upravnem pritožbenem postopku;
3. „projekt“ pomeni enega ali več vodov, cevovodov, objektov, opreme ali inštalacij, ki spadajo v kategorije energetske infrastrukture;
4. „projekt skupnega interesa“ pomeni projekt, ki je nujen za izvajanje prednostnih koridorjev in območij energetske infrastrukture iz Priloge I in ki je del seznama projektov skupnega interesa Unije iz člena 3;
5. „ozko grlo v energetske infrastrukturi“ pomeni omejitve fizičnih tokov v energetske sistemu zaradi nezadostnega prenosa zmogljivosti, kar med drugim vključuje pomanjkanje infrastrukture;
6. „predlagatelj projekta“ pomeni eno od naslednjega:
 - (a) operaterja prenosnega omrežja, distribucijskega omrežja ali drugega upravljavca ali vlagatelja, ki razvija projekt skupnega interesa;
 - (b) če obstaja več operaterjev prenosnega ali distribucijskega omrežja, drugih upravljavcev, vlagateljev ali skupin teh oseb, pravno osebo v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo, ki je bila določena s pogodbo med njimi in lahko sprejema pravne obveznosti ter nosi finančno odgovornost v imenu pogodbenih strank;
7. „pametno omrežje“ pomeni elektroenergetsko omrežje, ki lahko na stroškovno učinkovit način povezuje ravnanje in dejanja vseh z njim povezanih uporabnikov, vključno s proizvajalci, odjemalci in subjekti, ki proizvajajo in porabljajo, da se zagotovi ekonomsko učinkovit in trajnosten elektroenergetski sistem z majhnimi izgubami ter visoko stopnjo kakovosti in zanesljivosti oskrbe in varnosti;
8. „dela“ pomenijo nakup, dobavo in uporabo sestavnih elementov, sistemov in storitev, vključno s programsko opremo, načrtovanje, izvajanje gradnje in montaže projekta, tehnično potrditev montaže ter začetka uporabe projekta;
9. „študije“ pomenijo dejavnosti, potrebne za pripravo projekta na izvajanje, kot so pripravljalne študije, investicijska in druga dokumentacija, študije v zvezi z ocenjevanjem, preizkusi in vrednotenjem, tudi programske opreme, ter vse druge ukrepe za tehnično podporo, vključno s pripravljalnimi deli, potrebnimi za opredelitev in razvoj projekta ter odločanje o njegovem financiranju, kot so raziskovalne dejavnosti na zadevnih lokacijah ter priprava finančnega svežnja;
10. „nacionalni regulativni organ“ pomeni nacionalni regulativni organ, imenovan v skladu s členom 35(1) Direktive 2009/72/ES ali členom 39(1) Direktive 2009/73/ES;
11. „začetek uporabe“ pomeni vsa dejanja, ki so potrebna za začetek uporabe projekta po tem, ko je bil ta zgrajen.

POGLAVJE II

PROJEKTI SKUPNEGA INTERESA

Člen 3

Seznam projektov skupnega interesa Unije

1. Uredba določa dvanajst regionalnih skupin (v nadaljnjem besedilu: skupine), kot je določeno v skladu s Prilogo III.1. Članstvo vsake skupine temelji na vsakem prednostnem koridorju in območju ter njenem ustreznem geografskem območju iz Priloge I. Pooblastila za odločanje v skupinah se omejuje na države članice in Komisijo, za katere se za te namene uporablja izraz organ odločanja skupin.

2. Vsaka skupina sprejme svoj poslovnik ob upoštevanju določb iz Priloge III.

3. Organ odločanja posamezne skupine sprejme regionalni seznam predlaganih projektov skupnega interesa, pripravljen po postopku iz Priloge III.2, pri čemer se upošteva prispevek vsakega projekta k izvajanju prednostnih koridorjev in območij energetske infrastrukture ter njihovo izpolnjevanje meril iz člena 4.

Skupina pri pripravi svojega regionalnega seznama:

(a) za vsak predlagani projekt skupnega interesa pridobi odobritev držav članic, katerih ozemlje projekt zadeva; če se država članica odloči, da ne odobri projekta, mora skupini sporočiti utemeljene razloge za njeno odločitev;

(b) upošteva nasvet Komisije, katerega namen je skupno število projektov skupnega interesa, ki jih je še mogoče upravljati.

4. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 16, ki uvaja seznam projektov skupnega interesa Unije (v nadaljnjem besedilu: seznam Unije) v skladu z drugim odstavkom člena 172 PDEU. Seznam Unije je v obliki priloge k tej uredbi.

Komisija pri izvajanju svojih pristojnosti zagotovi, da se seznam Unije pripravi vsaki dve leti na podlagi regionalnih seznamov, ki so jih sprejeli organi odločanja skupine, ustanovljeni s Prilogo III.1(2), v skladu s postopkom iz odstavka 3 tega člena.

Prvi seznam Unije se sprejme do 30. septembra 2013.

5. Komisija pri sprejemanju seznama Unije na podlagi regionalnih seznamov:

(a) zagotovi, da so vključeni samo tisti projekti, ki izpolnjujejo merila iz člena 4;

(b) zagotovi skladnost med regijami, ob upoštevanju mnenja Agencije iz Priloge III.2(12);

(c) upošteva vsako mnenje držav članic, kot je določeno v Prilogi III.2(9), in

(d) si prizadeva za obvladljivo skupno število projektov skupnega interesa na seznamu Unije.

6. Projekti skupnega interesa, vključeni na seznam Unije v skladu z odstavkom 4 tega člena, postanejo sestavni del zadevnih regionalnih naložbenih načrtov v skladu s členom 12 uredb (ES) št. 714/2009 in (ES) št. 715/2009, zadevnih desetletnih razvojnih načrtov omrežja v skladu s členom 22 direktiv 2009/72/ES in 2009/73/ES ter po potrebi drugih zadevnih nacionalnih infrastrukturnih načrtov. Tem projektom se v okviru vsakega od teh načrtov nameni kar največja pozornost.

Člen 4

Merila za projekte skupnega interesa

1. Projekti skupnega interesa izpolnjujejo naslednja splošna merila:

(a) projekt je potreben za vsaj enega od prednostnih koridorjev in območij energetske infrastrukture;

(b) možne splošne koristi projekta, ocenjene v skladu z ustreznimi posebnimi merili iz odstavka 2, prevladajo nad njihovimi stroški, tudi na daljši rok, in

(c) projekt izpolnjuje katero koli od naštetih meril:

(i) vključuje vsaj dve državi članici, pri čemer neposredno sega čez mejo dveh ali več držav članic;

(ii) se izvaja na ozemlju ene države članice in ima pomemben čezmejni vpliv, kot je opredeljeno v Prilogi IV.1;

(iii) prečka meje vsaj ene države članice in države Evropskega gospodarskega prostora.

2. Za projekte skupnega interesa, ki spadajo v posebne kategorije energetske infrastrukture, se uporabijo naslednja posebna merila:

- (a) v primeru projektov za prenos električne energije in skladiščenje, ki spadajo v kategorije energetske infrastrukture iz Priloge II.1(a) do (d), projekt pomembno prispeva k vsaj enemu od naslednjih posebnih meril:
- (i) povezovanje trgov, med drugim z odpravo osamitve vsaj ene države članice in zmanjševanjem ozkih grl v energetske infrastrukture; konkurenčnost in prožnost sistema;
 - (ii) trajnost, med drugim prek vključevanja obnovljivih virov energije v omrežje in prenosa te energije v velike centre porabe in skladišča;
 - (iii) zanesljivost oskrbe, med drugim prek interoperabilnosti, ustreznih povezav in varnega ter zanesljivega delovanja sistema;
- (b) v primeru plinskih projektov, ki spadajo v kategorije energetske infrastrukture iz Priloge II.2, projekt pomembno prispeva k vsaj enemu od naslednjih posebnih meril:
- (i) povezovanje trgov, med drugim z odpravo osamitve vsaj ene države članice in zmanjševanjem ozkih grl v energetske infrastrukture; interoperabilnost in prožnost sistema;
 - (ii) zanesljivost oskrbe, med drugim prek ustreznih povezav ter diverzifikacije virov dobave, partnerjev na področju dobave in poti;
 - (iii) konkurenčnost, med drugim prek diverzifikacije virov dobave, partnerjev na področju dobave in poti;
 - (iv) trajnost, med drugim z zmanjševanjem emisij, podpiranjem nestalne proizvodnje energije iz obnovljivih virov in spodbujanjem uporabe plina iz obnovljivih virov;
- (c) v primeru projektov pametnih omrežij za električno energijo, ki spadajo v kategorije energetske infrastrukture iz Priloge II.1(e), projekt pomembno prispeva k vsem naslednjim posebnim merilom:
- (i) povezovanje in vključevanje uporabnikov omrežja z novimi tehničnimi zahtevami v zvezi s ponudbo in povpraševanjem po oskrbi z električno energijo;
 - (ii) učinkovitost in interoperabilnost vsakdanjih aktivnosti omrežij za prenos in distribucijo električne energije;
 - (iii) varnost omrežja, nadzor sistema in kakovost dobave;
 - (iv) optimalno načrtovanje prihodnjih stroškovno učinkovitih naložb v omrežje;
 - (v) delovanje trga in storitve za stranke;
 - (vi) vključevanje uporabnikov v upravljanje lastne porabe energije;
- (d) v primeru projektov za prenos ogljikovega dioksida, ki spadajo v kategorije energetske infrastrukture iz Priloge II.3, projekt pomembno prispeva k vsem naslednjim posebnim merilom:
- (i) zanesljivost oskrbe z zmanjšanjem odvisnosti od enega samega vira ali poti;
 - (ii) učinkovita in trajnostna raba virov z blaženjem okoljskih tveganj;
 - (iii) interoperabilnost;
- (e) v primeru projektov za prenos ogljikovega dioksida, ki spadajo v kategorije energetske infrastrukture iz Priloge II.4, projekt pomembno prispeva k vsem naslednjim posebnim merilom:
- (i) izogibanje emisijam ogljikovega dioksida pri ohranjanju zanesljive oskrbe z energijo;
 - (ii) povečanje prilagodljivosti in varnosti pri prenosu ogljikovega dioksida;
 - (iii) učinkovita raba virov s povezovanjem več virov in skladišč ogljikovega dioksida s skupno infrastrukturo ter z zmanjšanjem bremen in tveganj za okolje.
3. V primeru projektov, ki spadajo v kategorije energetske infrastrukture iz Priloge II.1 do 3, se merila iz tega člena ocenijo v skladu s kazalniki iz Priloge IV.2 do 5.

4. Za olajšanje ocenjevanja vseh projektov, ki bi se lahko opredelili kot projekti skupnega interesa in ki bi bili lahko vključeni v regionalni seznam, vsaka skupina oceni prispevek posameznega projekta k izvajanju istega prednostnega koridorja ali območja na pregleden in objektiven način. Vsaka skupina določi svojo metodo ocenjevanja na podlagi skupnega prispevka k merilom iz odstavka 2; ta ocena služi za razvrščanje projektov za notranjo uporabo v skupini. Niti regionalni seznam niti seznam Unije ne smeta vključevati razvrstitve, niti se ne sme razvrstitev uporabljati za kateri koli drugi kasnejši namen, razen za namene, ki so opisani v Prilogi III.2(14).

Pri ocenjevanju projektov vsaka skupina ustrezno upošteva:

- (a) nujnost vsakega predlaganega projekta za zagotavljanje ciljev energetske politike Unije na področju povezovanja, med drugim z odpravo osamitve vsaj ene države članice in konkurenčnosti trgov, trajnosti in zanesljive oskrbe;
- (b) število držav članic, na katere vpliva posamezni projekt, pri čemer zagotavljajo enake možnosti za projekte, ki vključujejo obrobne države članice;
- (c) prispevek k teritorialni koheziji posameznega projekta in
- (d) skladnost z drugimi predlaganimi projekti.

V primeru projektov „pametnih omrežij“, ki spadajo v kategorijo energetske infrastrukture iz Priloge II.1(e), se izvede razvrščanje za tiste projekte, ki zadevajo isti državi članici, in se ustrezno upoštevajo tudi število uporabnikov, ki jih projekt zadeva, letna poraba energije in delež proizvodnje energije iz virov, ki jih ni mogoče regulirati, na območju teh uporabnikov.

Člen 5

Izvajanje in spremljanje

1. Predlagatelji projekta pripravijo časovni načrt za izvajanje projektov skupnega interesa, ki vključuje časovni raspored za naslednje:

- (a) investicijsko dokumentacijo in načrte;
- (b) odobritev nacionalnega regulativnega organa ali drugega zadevnega organa;
- (c) izgradnjo in začetek uporabe;

(d) dovoljevanje iz člena 10(4)(b).

2. Operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov ter drugi upravljavci sodelujejo za lažji razvoj projektov skupnega interesa na svojem območju.

3. Agencija in zadevne skupine spremljajo napredek, dosežen na področju izvajanja projektov skupnega interesa, in po potrebi izdajajo priporočila za lažje izvajanje tovrstnih projektov. Skupine lahko zaprosijo za dodatne informacije v skladu z odstavki 4, 5 in 6 ter se sestanejo z zadevnimi stranmi in pozovejo Komisijo, naj preveri te informacije na kraju samem.

4. Predlagatelji projekta do 31. marca v letu, ki sledi letu, ko je bil projekt uvrščen med projekte skupnega interesa na seznam Unije v skladu s členom 3, predložijo letno poročilo za vsak projekt, ki spada v kategorije iz Priloge II.1 in 2, pristojnemu organu iz člena 8 ter ali Agenciji ali – za projekte, ki spadajo v kategorije iz Priloge II.3 in 4 – zadevni skupini. V tem poročilu je podrobno opisano:

- (a) kako napredujejo načrtovanje, izgradnja in začetek uporabe projekta, zlasti v zvezi s postopki dovoljevanja in posvetovanj;
- (b) kakšne so morebitne zamude glede na časovni načrt za izvajanje, razlogi za zamude in morebitne druge težave;
- (c) po potrebi spremenjen načrt za odpravo zamud.

5. Agencija skupinam najpozneje tri mesece po prejemu letnih poročil iz odstavka 4 tega člena predloži konsolidirano poročilo o projektih skupnega interesa, ki spadajo v kategorije iz Priloge II.1 in 2, v njem pa oceni doseženi napredek ter po potrebi izda priporočila za odpravo nastalih zamud in težav. V konsolidiranem poročilu je v skladu s členom 6(8) in (9) Uredbe (ES) št. 713/2009 ocenjena tudi skladnost izvajanja razvojnih načrtov omrežja na ravni Unije glede na prednostne koridorje energetske infrastrukture in področja.

6. Pristojni organi iz člena 8 vsako leto poročajo zadevni skupini o napredku in, kadar je ustrezno, o zamudah pri izvajanju projektov skupnega interesa na njihovih ozemljih, in sicer upoštevaje procese dovoljevanja in razloge za take zamude.

7. Če pride pri začetku uporabe projekta skupnega interesa do zamude glede na časovni načrt za izvajanje, in sicer iz razlogov, ki niso višji razlogi izven nadzora predlagatelja projekta:

(a) v kolikor se ukrepi iz člena 22(7)(a), (b) ali (c) direktiv 2009/72/ES in 2009/73/ES uporabljajo v skladu z ustreznimi nacionalnimi zakoni, izvajanje naložbe zagotovijo nacionalni regulativni organi;

(b) če se ukrepi nacionalnih regulativnih organov v skladu s točko (a) ne uporabljajo, predlagatelj projekta izbere tretjo stran, ki bo v celoti ali deloma financirala ali zgradila projekt. Predlagatelj projekta to stori, preden zamuda preseže dve leti v primerjavi z datumom začetka uporabe po časovnem načrtu za izvajanje;

(c) če v skladu s točko (b) ni izbrana tretja stran, nacionalni regulativni organ ali država članica v dveh mesecih od poteka obdobja iz točke (b) imenuje tretjo stran, ki bo financirala ali zgradila projekt, predlagatelj projekta pa jo mora sprejeti;

(d) če zamuda v primerjavi z datumom začetka uporabe v časovnem načrtu za izvajanje preseže dve leti in dva meseca, lahko Komisija, ob upoštevanju dogovora in s popolnim sodelovanjem zadevnih držav članic, organizira razpis za zbiranje predlogov, odprt za vse tretje strani, ki so zmožne postati predlagatelji projekta, za izgradnjo projekta v dogovorjenem roku;

(e) pri uporabi točke (c) ali (d) upravljavec sistema, na katerega ozemlju se nahaja naložba, predloži upravljavcem ali vlagateljem ali tretji osebi vse informacije, ki so potrebne za izvedbo naložbe, s prenosnim omrežjem poveže nova sredstva in si na splošno v največji možni meri prizadeva omogočiti izvajanje naložbe ter varno, zanesljivo in učinkovito delovanje in vzdrževanje projekta skupnega interesa.

8. Projekt skupnega interesa se lahko odstrani s seznama Unije v skladu s postopkom iz člena 3(4), če je vključitev na seznam temeljila na nepravilnih informacijah, ki so bile ključne za odločitve, ali projekt ni v skladu s pravom Unije.

9. Za projekte, ki niso več na seznamu Unije, prenehajo veljati vse pravice in obveznosti v zvezi s statusom projekta skupnega interesa, ki izhajajo iz te uredbe.

Če projekt ni več na seznamu Unije, vendar je pristojni organ sprejel vlogo v pregled, ohrani pravice in obveznosti iz poglavja

III, razen če je bil odstranjen s seznama iz razlogov, naštetih v odstavku 8.

10. Ta člen ne vpliva na finančno pomoč Unije, ki je bila kateremu koli projektu skupnega interesa dodeljena pred njegovo odstranitvijo s seznama Unije.

Člen 6

Evropski koordinatorji

1. Kadar pride do znatnih težav pri izvedbi projekta skupnega interesa, Komisija v dogovoru z zadevnimi državami članicami imenuje evropskega koordinatorja za obdobje največ enega leta, ki se lahko dvakrat obnovi.

2. Evropski koordinator:

(a) spodbuja projekte, za katere je zadolžen, ter čezmejni dialog med predlagatelji projekta in vsemi zadevnimi zainteresiranimi stranmi;

(b) po potrebi pomaga vsem stranem pri posvetovanju z zadevnimi zainteresiranimi stranmi in pridobivanju potrebnih dovoljenj za projekte;

(c) po potrebi svetuje predlagateljem projekta v zvezi s financiranjem projekta;

(d) zagotavlja, da zadevne države članice ustrezno podpirajo in strateško usmerjajo pripravo in izvajanje projektov;

(e) Komisiji vsako leto, po potrebi pa tudi ob preteku mandata, predloži poročilo o napredku projektov ter o težavah in ovirah, ki bi lahko povzročile znatne zamude pri začetku uporabe projektov. Komisija posreduje poročilo Evropskemu parlamentu in zadevnim skupinam.

3. Pri izbiri evropskega koordinatorja se upoštevajo njegove izkušnje v zvezi s posameznimi nalogami, ki so mu predložene v okviru zadevnih projektov.

4. V okviru odločitve o imenovanju evropskega koordinatorja se določi tudi obseg pooblastil, ki zajema podrobno določitev trajanja mandata, posameznih nalog ter ustreznih rokov in metod, ki jih mora koordinator upoštevati. Prizadevanja za koordinacijo so sorazmerna glede na zahtevnost in ocenjene stroške projektov.

5. Zadevne države članice v polni meri sodelujejo z evropskim koordinatorjem pri izvajanju nalog iz odstavkov 2 in 4.

POGLAVJE III

DOVOLJEVANJE IN SODELOVANJE JAVNOSTI

Člen 7

„Prednostni status“ projektov skupnega interesa

1. S sprejetjem seznama Unije postanejo ti projekti z vidika energetske politike, ne glede na njihovo lokacijo, traso ali tehnologijo, prednostni pri odločanju v procesu dovoljevanja.

2. Z namenom zagotovitve učinkovite administrativne obravnave zadev, povezanih s projekti skupnega interesa, predlagatelji projektov in vsi zadevni organi zagotovijo takim zadevam najhitrejšo pravno možno obravnavo.

3. Kadar v nacionalnem pravu obstaja status največjega državnega pomena, se takšen status dodeli projektom skupnega interesa in se kot taki obravnavajo v procesih dovoljevanja, in če nacionalno pravo omogoča, pri prostorskem načrtovanju, vključno z okoljsko presojo, in sicer tako, kot to določa pravo, ki se uporablja za posamezno vrsto energetske infrastrukture.

4. Komisija do 16. avgusta 2013 izda nezavezujoče smernice, v katerih državam članicam poda usmeritve za oblikovanje zakonodajnih in nezakonodajnih ukrepov za racionalizacijo postopkov okoljske presoje in za zagotovitev skladne uporabe postopkov okoljske presoje, ki jih za projekte skupnega interesa določa pravo Unije.

5. Države članice ob upoštevanju smernic iz odstavka 4 ocenijo, kateri ukrepi za racionalizacijo postopkov okoljske presoje in za zagotovitev njihove skladne uporabe so mogoči, in o tem obvestijo Komisijo.

6. Države članice v devetih mesecih od dneva izdaje smernic iz odstavka 4 sprejmejo nezakonodajne ukrepe, ki so jih opredelile v odstavku 5.

7. Države članice v 24 mesecih od dneva izdaje smernic iz odstavka 4 sprejmejo zakonodajne ukrepe, ki so jih opredelile v odstavku 5. Ti ukrepi ne posegajo v obveznosti, ki izhajajo iz prava Unije.

8. V zvezi z vplivi na okolje iz člena 6(4) Direktive 92/43/EGS in člena 4(7) Direktive 2000/60/ES se projekti skupnega interesa obravnavajo kot projekti javnega interesa z vidika energetske politike, lahko pa tudi kot projekti prevladujočega javnega interesa, če so izpolnjeni vsi predvideni pogoji, določeni v teh direktivah.

Če je treba v skladu z Direktivo 92/43/EGS predložiti mnenje Komisije, Komisija skupaj s pristojnim organom iz člena 9 te uredbe zagotovi, da je odločitev o prevladujočem javnem interesu projekta sprejeta v okviru roka iz člena 10(1) te uredbe.

Člen 8

Organizacija procesa dovoljevanja

1. Vsaka država članica najpozneje do 16. novembra 2013 imenuje en nacionalni pristojni organ, ki je odgovoren za spodbujanje izvajanja in koordinacijo procesa dovoljevanja za projekte skupnega interesa.

2. Odgovornost pristojnega organa iz odstavka 1 in/ali naloge v zvezi s tem se lahko prenesejo ali predajo v izvajanje drugemu organu, glede na projekt skupnega interesa ali glede na posamezno kategorijo teh projektov – pod pogojem, da:

(a) pristojni organ o prenosu obvesti Komisijo in informacijo objavi bodisi pristojni organ bodisi predlagatelj projekta na spletnem mestu, kakor je opredeljeno v členu 9(7);

(b) je za posamezni projekt skupnega interesa odgovoren samo en organ, je v procesu celovite odločitve za posamezni tovrstni projekt edina kontaktna točka za predlagatelja projekta in koordinira vlaganje vseh zadevnih dokumentov in informacij.

Pristojni organ lahko sam določi roke, brez poseganja v roke, določene v skladu s členom 10.

3. Brez poseganja v ustrezne zahteve iz mednarodnega prava in prava Unije pristojni organ izvaja ukrepe za izdaje celovite odločitve. Ta celovita odločitev se izda v roku iz člena 10(1) in (2), pri čemer se uporabi ena od naslednjih shem:

(a) integrirana shema: celovito odločitev izda pristojni organ in je edina pravno zavezujoča odločitev, izdana na podlagi predpisanega postopka dovoljevanja. Kadar projekt zadeva druge organe, lahko ti v skladu z nacionalno zakonodajo v postopku predložijo svoje mnenje, ki ga pristojni organ upošteva;

(b) koordinirana shema: celovita odločitev vključuje več posameznih pravno zavezujočih odločitev, ki jih izda več zadevnih organov, koordinira pa jih pristojni organ. Ta lahko ustanovi delovno skupino, v kateri so zastopani vsi zadevni organi in ki naj bi oblikovala razpored dovoljevanja v skladu s členom 10(4)(b) ter spremljala in koordinirala njegovo izvajanje. Pristojni organ se po potrebi v skladu z nacionalnim pravom posvetuje z drugimi zadevnimi organi in brez poseganja v roke, določene v skladu s členom 10, za vsak primer posebej določi razumen rok, v katerem se izdajo posamezne odločitve. Pristojni organ lahko sprejme posamezno odločitev v imenu drugega zadevnega nacionalnega organa, če ta odločitve ne sprejme v roku in če zamude ni mogoče ustrezno upravičiti; ali pa – če tako določa nacionalno pravo in če je to skladno s pravom Unije – lahko pristojni organ šteje, da je drug zadevni nacionalni organ odobril ali zavrnil projekt, če odločitve ni posredoval v roku. Kadar nacionalno pravo to omogoča, ima pristojni organ pravico, da ne upošteva posamezne odločitve drugega zadevnega nacionalnega organa, če meni, da odločitev ni zadostno utemeljena v smislu ustreznih dokazil, ki jih predloži zadevni nacionalni organ; pri tem pristojni organ zagotovi, da se upoštevajo ustrezne zahteve iz prava Unije in mednarodnega prava, pri čemer svojo odločitev ustrezno utemelji;

(c) sodelovalna shema: celovito odločitev koordinira pristojni organ. Pristojni organ se po potrebi v skladu z nacionalnim pravom posvetuje z drugimi zadevnimi organi in brez poseganja v roke, določene v skladu s členom 10, za vsak primer posebej določi razumen rok, v katerem se izdajo posamezne odločitve. Poleg tega spremlja, ali vsi zadevni organi spoštujejo roke.

Če se ne pričakuje, da bo posamična odločitev zadevnega organa sprejeta v roku, ta organ o tem nemudoma obvesti pristojni organ in utemelji zamudo. Pristojni organ zatem ponovno postavi rok za izdajo posamezne odločitve, pri čemer še vedno upošteva splošne roke, postavljene v skladu s členom 10.

Glede na različne nacionalne značilnosti pri procesih načrtovanja in dovoljevanja lahko države članice za olajšanje in koordinacijo svojih postopkov izbirajo med tremi shemami iz točk (a), (b) in (c) prvega pododstavka in se odločijo za izvajanje najučinkovitejše. Kadar država članica izbere sodelovalno shemo, o razlogih za to obvesti Komisijo. Komisija ovrednoti učinkovitost shem v poročilu iz člena 17.

4. Države članice lahko za projekte skupnega interesa na kopnem in morju uporabijo različne sheme, opredeljene v odstavku 3.

5. Če morajo biti odločitve o projektu skupnega interesa sprejete v dveh ali več državah članicah, zadevni pristojni organi storijo vse, kar je potrebno za učinkovito medsebojno sodelovanje in koordinacijo, vključno z upoštevanjem določb iz člena 10(4). Države članice si prizadevajo za vzpostavitev skupnih postopkov, zlasti v zvezi s presojo vplivov na okolje.

Člen 9

Preglednost in sodelovanje javnosti

1. Države članice ali pristojni organ, po potrebi v sodelovanju z drugimi zadevnimi organi, do 16. maja 2014 objavi priročnik o procesih dovoljevanja, ki se uporablja za projekte skupnega interesa. Priročnik se po potrebi posodablja in je na voljo javnosti. Vsebuje vsaj informacije iz Priloge VI.1. Priročnik ni pravno zavezujoč, lahko pa vsebuje ali navaja ustrezne pravne določbe.

2. Brez poseganja v zahteve iz Konvencije iz Espooja, Aarhuske konvencije in zadevnega prava Unije upoštevajo vse strani, vključene v proces dovoljevanja, načela sodelovanja javnosti iz Priloge VI.3.

3. Predlagatelj projekta v okvirnem roku treh mesecev po začetku procesa dovoljevanja v skladu s členom 10(1)(a) v procesu, opisanem v priročniku iz odstavka 1, ter v skladu s smernicami iz Priloge VI pripravi koncept za sodelovanje javnosti in ga predloži pristojnemu organu. Pristojni organ zahteva spremembe ali odobri koncept sodelovanja javnosti najpozneje v treh mesecih; pri tem upošteva vse oblike javnega sodelovanja in posvetovanja, ki je potekalo pred postopkom izdaje dovoljenja, pod pogojem, da so bile pri tem izpolnjene zahteve tega člena.

Če namerava predlagatelj projekta znatno spremeniti odobreni koncept, o tem obvesti pristojni organ. V tem primeru lahko pristojni organ zahteva spremembe.

Člen 10

Trajanje in izvedba procesa dovoljevanja

1. Proces dovoljevanja se izvede v dveh postopkih:

4. Pred predložitvijo zaključene in popolne vloge pri pristojnem organu predlagatelj projekta ali, če tako določa nacionalno pravo, pristojni organ izvede vsaj eno posvetovanje z javnostjo, kot to določa člen 10(1)(a). To velja brez poseganja v javno posvetovanje, ki ga je treba izvesti po predložitvi vloge za pridobitev soglasja za izvedbo v skladu s členom 6(2) Direktive 2011/92/EU. V okviru posvetovanja z javnostjo se zainteresirane strani iz Priloge VI.3(a) obvesti o projektu v zgodnji fazi, kar pomaga pri določanju najprimernejše lokacije ali trase in zadevnih vprašanj, ki jih je treba obravnavati v vlogi. Minimalne zahteve, ki se uporabljajo za to posvetovanje z javnostjo, so določene v Prilogi VI.5.

(a) postopek pred oddajo vloge obsega obdobje od začetka procesa dovoljevanja do takrat, ko pristojni organ predloženo vlogo sprejme, in traja predvidoma dve leti.

Ta postopek zajema tudi izdelavo okoljskih poročil, ki jih pripravijo predlagatelji projekta.

Predlagatelj projekta pripravi poročilo, v katerem povzame dejavnosti v zvezi s sodelovanjem javnosti pred oddajo vloge, tudi dejavnosti pred postopkom izdaje dovoljenja. Predlagatelj projekta poročilo skupaj z vlogo predloži pristojnemu organu. Ta rezultate ustrezno upošteva pri sprejemanju celovite odločitve.

Za potrebe določitve začetka procesa dovoljevanja predlagatelj projekta v pisni obliki obvestijo pristojne organe zadevnih držav članic o projektu in jim predložijo podrobno predstavitev zasnove projekta. Pristojni organ, tudi v imenu drugih zadevnih organov, najpozneje tri mesece po prejemu obvestila to obvestilo v pisni obliki sprejme ali zavrne, če meni, da projekt še ni zrel za začetek procesa dovoljevanja. V primeru zavrnitve pristojni organ utemelji svojo odločitev, tudi v imenu drugih zadevnih organov. Za datum začetka procesa dovoljevanja šteje datum, ko pristojni organ potrdi, da je sprejel obvestilo. Kadar projekt zadeva dve ali več držav članic, za datum začetka procesa dovoljevanja šteje datum, ko zadnji zadevni pristojni organ podpiše, da je sprejel obvestilo;

5. V primeru čezmejnih projektov, ki se izvajajo v dveh ali več državah članicah, se posvetovanja z javnostjo iz odstavka 4 v vsaki zadevni državi članici organizirajo najpozneje dva meseca od datuma začetka prvega posvetovanja z javnostjo.

(b) predpisani postopek dovoljevanja obsega obdobje od datuma sprejema vloge do sprejema celovite odločitve in traja največ leto in šest mesecev. Države članice lahko določijo krajši rok, če menijo, da je to ustrezno.

6. V primeru projektov s pomembnimi čezmejnimi vplivi v eni ali več sosednjih državah članicah ter v primeru, kadar veljata člen 7 Direktive 2011/92/EU in Konvencija iz Espooja, se zadevne informacije zagotovijo pristojnim organom sosednjih držav članic. Pristojni organi sosednjih držav članic lahko v postopku z uradnim obvestilom izrazijo željo, da bi sami ali drug zadevni organ sodelovali v zadevnih postopkih posvetovanja z javnostjo.

2. Oba postopka iz odstavka 1 skupaj ne trajata več kot tri leta in šest mesecev. Kadar pa pristojni organ meni, da eden ali oba postopka dovoljevanja ne bosta končana v rokih iz odstavka 1, lahko pred potekom rokov in za vsak primer posebej odloči, da enega ali oba od navedenih rokov podaljša za največ devet mesecev za oba postopka skupaj.

7. Predlagatelj projekta ali, če tako določa nacionalno pravo, pristojni organ vzpostavi in redno posodablja spletno mesto, na katerem objavi zadevne informacije o projektu skupnega interesa, pri čemer je to spletno mesto povezano s spletnim mestom Komisije in izpolnjuje zahteve iz Priloge VI.6. Poslovno občutljive informacije so zaupne.

V navedenem primeru pristojni organ v najkrajšem možnem času obvesti zadevno skupino in ji predstavi sprejete ali name-ravane ukrepe za dokončanje postopka izdaje dovoljenja. Skupina lahko pristojni organ zaprosi, da redno poroča o napredku pri tem.

Predlagatelji projekta zadevne informacije objavijo tudi v drugih sredstvih obveščanja, ki so javno dostopna.

3. V državah članicah, kjer se določitev trase ali lokacije samo za načrtovani projekt, vključno z načrtovanjem posebnih koridorjev za omrežne infrastrukture, ne more zajeti v procesu oblikovanja celovite odločitve, se ustrezna odločitev sprejme v ločenem šestmesečnem obdobju, ki se začne z datumom, ko predlagatelj projekta vloži zaključeno in popolno dokumentacijo vloge.

V tem primeru se podaljšanje iz odstavka 2 skrajša na šest mesecev, vključno z obdobjem za postopek iz tega odstavka.

4. Postopek pred oddajo vloge zajema naslednje korake:

(a) ko pristojni organ v skladu z odstavkom 1(a) potrdi sprejem obvestila, v tesnem sodelovanju z drugimi zadevnimi organi in po potrebi na podlagi predloga predlagatelja projekta opredeli, kaj mora gradivo obsegati in kako podrobne morajo biti informacije, ki jih kot del vloge predloži predlagatelj projekta za pridobitev celostne odločitve. Podlaga za to opredelitev je seznam iz Priloge VI.1(e);

(b) pristojni organ v tesnem sodelovanju s predlagateljem projekta in drugimi zadevnimi organi ter ob upoštevanju rezultatov dejavnosti, izvedenih v skladu s točko (a), izdela podroben časovni raspored procesa dovoljevanja v skladu s smernicami iz Priloge VI.(2).

V primeru projektov, ki segajo čez meje dveh ali več držav članic, pristojni organi zadevnih držav članic pripravijo skupni časovni raspored, ki ga skušajo uskladiti s svojimi rasporedi;

(c) pristojni organ najpozneje en mesec po prejemu vloge po potrebi, tudi v imenu drugih zadevnih organov, zaprosi predlagatelja projekta za manjkajoče informacije, te pa lahko zadevajo le teme, opredeljene v točki (a). Pristojni organ sprejme vlogo v pisni obliki v pregled najpozneje tri mesece po posredovanju manjkajočih informacij. Dodatne informacije se lahko zahtevajo samo, če to narekujejo nove okoliščine.

5. Predlagatelj projekta zagotovi popolnost in zadostno kakovost vloge ter med postopkom pred oddajo vloge čim prej zaprosi za mnenje pristojnega organa. Za namene upoštevanja rokov in skladnosti s podrobnim časovnim rasporedom iz odstavka 4(b) predlagatelj projekta v celoti sodeluje s pristojnim organom.

6. Roki v tem členu ne posegajo v obveznosti iz mednarodnega prava in prava Unije niti v upravne pritožbene postopke in pravna sredstva pred sodišči.

POGLAVJE IV

Regulativna obravnava

Člen 11

Analiza stroškov in koristi energetskega sistema

1. ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin do 16. novembra 2013 predložita Komisiji, državam članicam in Agenciji svoji metodologiji, ki zadevata tudi oblikovanje omrežja in trga, za harmonizirano analizo stroškov in koristi v okviru energetskega sistema na ravni Unije za projekte skupnega interesa, ki spadajo v kategorije iz Priloge II.1(a) do (d) in Priloge II.2. Metodologiji se uporabita pri pripravi poznejših desetletnih razvojnih načrtov omrežja, ki jih oblikujeta ENTSO za električno energijo ali ENTSO za plin v skladu s členom 8 Uredbe (ES) št. 714/2009 in členom 8 Uredbe (ES) št. 715/2009. Metodologiji se pripravita v skladu z načeli iz Priloge V in sta skladni s pravili in kazalniki iz Priloge IV.

ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin pred posredovanjem svojih metodologij izvedeta obsežen postopek posvetovanja, v katerem so zajete vsaj organizacije, ki zastopajo vse zadevne zainteresirane strani, in po potrebi neposredno zainteresirane strani, nacionalne regulativne organe in druge nacionalne organe.

2. Agencija najpozneje tri mesece po prejemu metodologij predloži državam članicam in Komisiji mnenje o metodologijah in ga objavi.

3. Komisija, lahko pa tudi države članice, v treh mesecih po prejemu mnenja Agencije predloži mnenje o obeh metodologijah. Mnenja se posredujejo ENTSO za električno energijo ali ENTSO za plin.

4. ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin najpozneje tri mesece po prejemu zadnjega mnenja iz odstavka 3 ustrezno prilagodita svoji metodologiji, pri čemer upoštevata prejeta mnenja držav članic, Komisije in Agencije, in ju predložita Komisiji v odobritev.

5. ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin najpozneje dva tedna po odobritvi Komisije objavita vsak svojo metodologijo na svojem spletnem mestu. Komisiji in Agenciji na njuno zahtevo ter v skladu z nacionalnim pravom in zadevnimi sporazumi o zaupnosti predložita ustrezne sklope vhodnih podatkov iz Priloge V.1 ter podatke o drugih ustreznih omrežjih, pretoku obremenitve in tržne podatke v dovolj natančni obliki. Podatki veljajo od datuma zahtevka. Komisija in Agencija zagotovita, da prejete podatke obravnavata zaupno sami ali stran, ki bo zanju na podlagi teh podatkov opravila analitično delo.

6. Metodologiji se redno posodabljata in izboljšujeta v skladu z odstavki 1 do 5. Agencija lahko na lastno pobudo in na ustrezno utemeljeno zahtevo nacionalnih regulativnih organov ali zainteresiranih strani ter po uradnem posvetovanju z organizacijami, ki zastopajo vse zadevne zainteresirane strani, in Komisijo zahteva takšne posodobitve in izboljšave na podlagi utemeljitve in časovnih okvirov. Agencija objavi zahteve nacionalnih regulativnih organov ali zainteresiranih strani in vseh zadevnih občutljivih neposlovnih dokumentov, zaradi katerih je Agencija zahtevala posodobitev ali izboljšanje.

7. Nacionalni regulativni organi, ki sodelujejo v okviru Agencije, do 16. maja 2015 vzpostavijo in javnosti dajo na voljo nabor kazalnikov in ustreznih referenčnih vrednosti za primerjavo stroškov naložbe na enoto za primerljive projekte infrastrukturnih kategorij iz Priloge II.1 in 2. Referenčne vrednosti lahko ENTSO uporabi za izvedbo analiz stroškov in koristi za naslednje desetletne načrte za razvoj omrežja.

8. ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin do 31. decembra 2016 skupaj predložita Komisiji in Agenciji model usklajenega in medsebojno povezanega omrežja za trg z električno energijo in plinom, ki vključuje infrastrukturo za prenos električne energije in plina ter njuno skladiščenje ter objekte za utekočinjeni zemeljski plin in zajema prednostne koridorje in območja in je sestavljen glede na načela iz Priloge V. Ko Komisija potrdi ta model v skladu s postopkom iz odstavkov 2 do 4, se model vključi v metodologiji.

Člen 12

Omogočanje naložb s čezmejnimi vplivi

1. Dejansko nastale stroške naložbe, ki ne vključujejo stroškov vzdrževanja, povezane s projektom skupnega interesa, ki spada v kategorije iz Priloge II.1(a), (b) in (d) ter Priloge II. 2, krijejo operaterji ustreznih prenosnih sistemov ali predlagatelji projektov infrastrukture za prenos v državah članicah, ki jim

projekt zagotavlja neto pozitivni učinek, v obsegu, v katerem jih ne krijejo dajatve za prezasedenost ali druge dajatve, plačajo pa jih uporabniki omrežja prek tarif za dostop do omrežja v teh državah članicah.

2. Za projekte skupnega interesa, ki spadajo v kategorije iz Priloge II.1(a), (b) in (d) ter Priloge II. 2, se odstavek 1 uporablja le, če vsaj eden od predlagateljev projekta od ustreznih nacionalnih organov zahteva, da se ta člen uporablja za vse stroške ali dele stroškov projekta. Za projekte skupnega interesa, ki spadajo v kategorije iz Priloge II.2, se odstavek 1 uporablja le, če je bila že izvedena ocena povpraševanja na trgu in ta kaže, da ni mogoče pričakovati, da bodo dejansko nastali stroški naložbe pokriti s tarifami.

Če je predlagatelj projekta več, ustrezní nacionalni regulativni organ od vseh predlagateljev nemudoma zahteva, da zahtevek za naložbe predložijo skupaj v skladu z odstavkom 3.

3. Za projekte skupnega interesa, za katere se uporablja odstavek 1, velja, da predlagatelji projekta redno obveščajo nacionalne regulativne organe o napredku v okviru tega projekta ter opredelitvi z njim povezanih stroškov in učinkov, in sicer vsaj enkrat na leto v obdobju izvajanja projekta.

Takoj ko je projekt skupnega interesa zadostno razvit, predlagatelji projekta, po posvetovanju z operaterji prenosnega sistema iz držav članic, ki jim projekt zagotavlja neto pozitivni učinek, predložijo zahtevek za naložbe. Ta zahtevek za naložbe vključuje zahtevek za čezmejno razporeditev stroškov vsem zadevnim nacionalnim regulativnim organom, priloži pa se mu:

(a) analizo stroškov in koristi za projekt, ki ustreza metodologiji, ki je pripravljena v skladu s členom 11 in upošteva tudi koristi zunaj meja zadevne države članice;

(b) poslovni načrt z oceno finančne izvedljivosti projekta, vključno z izbrano finančno rešitvijo, in rezultate tržnega preverjanja za projekte skupnega interesa, ki spadajo v kategorijo iz Priloge II.2, in

(c) utemeljen predlog za čezmejno razporeditev stroškov, če se predlagatelji projekta o tem dogovorijo.

Če projekt predlaga več predlagateljev projekta, predložijo zahtevek za naložbe skupaj.

Za projekte s prvega seznama Unije predložijo predlagatelji projekta investicijske zahtevke do 31. oktobra 2013.

Nacionalni regulativni organi ob prejemu vsakega naložbenega projekta takoj predložijo njegov izvod v vednost Agenciji.

Nacionalni regulativni organi in Agencija poskrbita za stalno zaupnost poslovno občutljivih informacij.

4. Nacionalni regulativni organi najpozneje šest mesecev od datuma, ko zadnji zadevni nacionalni regulativni organi prejmejo zadnji zahtevek, po posvetovanju z zadevnimi predlagatelji projekta sprejmejo usklajene odločitve o razporeditvi stroškov naložbe, pri čemer te stroške projekta krije vsak upravljavec sistema in so vključeni tudi v tarife. Nacionalni regulativni organi se lahko odločijo, da bodo razdelili le del stroškov ali jih razporedili v sveženj različnih projektov skupnega interesa.

Pri razporejanju stroškov nacionalni regulativni organi upoštevajo dejanske ali predvidene:

— dajatve za prezasedenost in druge dajatve,

— prihodke iz naslova mehanizma za medsebojna nadomestila operaterjev prenosnih sistemov, vzpostavljenega v okviru člena 13 Uredbe (ES) št. 714/2009.

Pri odločitvi o čezmejni razporeditvi stroškov se upoštevajo ekonomski, socialni in okoljski stroški ter koristi projektov v zadevnih državah članicah ter morebitna potreba po finančni podpori.

Pri odločanju o čezmejni razporeditvi stroškov si ustrezni nacionalni regulativni organi v posvetovanju z zadevnimi operaterji prenosnih sistemov prizadevajo za medsebojni dogovor na podlagi informacij iz odstavkov 3(a) in (b), vendar ne izključno na njih.

Če projekt skupnega interesa blaži negativne zunanje dejavnike, kot so pretoki v zanki, in se izvaja v državi članici izvora

negativnega dejavnika, se blažitev ne šteje za čezmejno korist in zato ni podlaga za porazdelitev stroškov upravljavcu prenosnega omrežja države članice, na katere ti negativni dejavniki vplivajo.

5. Nacionalni regulativni organi pri določanju ali sprejemanju tarif v skladu s členom 37(1)(a) Direktive 2009/72/ES in členom 41(1)(a) Direktive 2009/73/ES ter na podlagi čezmejne razporeditve stroškov iz odstavka 4 tega člena upoštevajo dejanske stroške operaterja prenosnih sistemov ali drugega predlagatelja projekta zaradi naložb, če so ti stroški primerljivi s stroški učinkovitega in strukturno primerljivega upravljavca.

Nacionalni regulativni organi takoj obvestijo Agencijo o odločitvi o razporeditvi stroškov in ji posredujejo zadevne informacije v zvezi s to odločitvijo. Informacije morajo vključevati zlasti natančno obrazložitev, na podlagi katere so bili stroški razporejeni med države članice, vključno z:

(a) oceno opredeljenih učinkov v vsaki zadevni državi članici, vključno z učinki, ki zadevajo tarife za omrežja;

(b) oceno poslovnega načrta iz odstavka 3(b);

(c) pozitivnimi učinki na regionalni ravni ali ravni Unije, ki bi jih ustvaril projekt;

(d) rezultati posvetovanj zadevnih predlagateljev projekta.

Odločitev o razporeditvi stroškov se objavi.

6. Če zadevni nacionalni regulativni organi ne dosežejo sporazuma o zahtevku za naložbo v šestih mesecih od datuma, ko je zahtevek prejel zadnji zadevni nacionalni regulativni organ, o tem takoj obvestijo Agencijo.

V tem primeru ali na podlagi skupne zahteve zadevnih nacionalnih regulativnih organov Agencija najpozneje tri mesece po datumu napotitve nanjo sprejme odločitev o zahtevku za naložbo, vključno s čezmejno razporeditvijo stroškov iz odstavka 3 in načinom izražanja stroškov naložb v tarifah.

Preden sprejme Agencija takšno odločitev, se posvetuje z zadevnimi nacionalnimi regulativnimi organi in predlagatelji projekta. Trimesečno obdobje iz drugega pododstavka se lahko podaljša za dodatna dva meseca, če Agencija zahteva dodatne informacije. To dodatno obdobje se začne na dan po prejetju vseh informacij.

Odločitev o razporeditvi stroškov se objavi. Pri tem se uporabljata člena 19 in 20 Uredbe (ES) št. 713/2009.

7. Agencija takoj predloži Komisiji izvod vseh odločitev o razporeditvi stroškov skupaj z zadevnimi informacijami o vsaki odločitvi. Te informacije se lahko predložijo v obliki povzetka. Komisija poskrbi za stalno zaupnost poslovno občutljivih informacij.

8. Odločitev o razporeditvi stroškov ne vpliva na pravico operaterjev prenosnih sistemov do uporabe in pravico nacionalnih regulativnih organov do odobritve omrežnin v skladu s členom 32 Direktive 2009/72/ES in Direktive 2009/73/ES, členom 14 Uredbe (ES) št. 714/2009 ter členom 13 Uredbe (ES) št. 715/2009.

9. Ta člen se ne uporablja za projekte skupnega interesa, ki so izvzeti:

(a) iz členov 32, 33 in 34 ter člena 41(6), (8) in (10) Direktive 2009/73/ES na podlagi člena 36 Direktive 2009/73/ES;

(b) iz členov 16(6) Uredbe (ES) št. 714/2009 ali iz člena 32 ter člena 37(6) in (10) Direktive 2009/72/ES na podlagi člena 17 Uredbe (ES) št. 714/2009;

(c) na podlagi člena 22 Direktive 2003/55/ES ⁽¹⁾ ali

(d) na podlagi člena 7 Uredbe (ES) št. 1228/2003 ⁽²⁾.

Člen 13

Spodbude

1. Kadar so tveganja predlagatelja projekta v zvezi s projektom za načrtovanje, izgradnjo, delovanje ali vzdrževanje projekta skupnega interesa, ki spada v kategorije iz Priloge

⁽¹⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2003/55/ES z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom (UL L 176, 15.7.2003, str. 57).

⁽²⁾ Uredba (ES) št. 1228/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejno izmenjavo električne energije (UL L 176, 15.7.2003, str. 1).

II.1(a), (b) in (d) ter Priloge II.2, večja kot tveganja, ki se običajno pojavijo v zvezi s primerljivim infrastrukturnim projektom, države članice in nacionalni regulativni organi zagotovijo, da se temu projektu dodelijo ustrezne spodbude v skladu s členom 37(8) Direktive 2009/72/ES, členom 41(8) Direktive 2009/73/ES, členom 14 Uredbe (ES) št. 714/2009 in členom 13 Uredbe (ES) št. 715/2009.

Prvi pododstavek se ne uporablja, kadar je projekt skupnega interesa izvzet:

(a) iz členov 32, 33 in 34 ter člena 41(6), (8) in (10) Direktive 2009/73/ES na podlagi člena 36 Direktive 2009/73/ES;

(b) iz člena 16(6) Uredbe (ES) št. 714/2009 ali iz člena 32 in člena 37(6) in (10) Direktive 2009/72/ES na podlagi člena 17 Uredbe (ES) št. 714/2009;

(c) na podlagi člena 22 Direktive 2003/55/ES ali

(d) na podlagi člena 7 Uredbe (ES) št. 1228/2003.

2. Nacionalni regulativni organi pri odločitvi glede dodelitve spodbud iz odstavka 1 upoštevajo rezultate analize stroškov in koristi na podlagi metodologije, pripravljene v skladu s členom 11 ter zlasti pozitivne zunanje učinke, ki jih na regionalni ravni ali ravni Unije ustvarja projekt. Nacionalni regulativni organi dodatno preučijo posebna tveganja predlagateljev projekta, sprejete ukrepe za zmanjševanje tveganja in utemeljitev profila tveganja ob upoštevanju neto pozitivnega učinka, ki ga zagotavlja projekt v primerjavi z drugo možnostjo z manjšim tveganjem. Upravičena tveganja vključujejo zlasti tveganja, povezana z novimi tehnologijami prenosa na kopnem in morju, tveganja, povezana z nezadostnim kritjem stroškov, in tveganja pri načrtovanju.

3. Spodbuda, dodeljena z odločitvijo, upošteva posebne značilnosti tveganja in lahko med drugim zajema:

(a) predpise za predhodno naložbo ali

(b) predpise za priznavanje dejansko nastalih stroškov pred začetkom uporabe projekta ali

(c) predpise za zagotavljanje donosa kapitala, vloženega v projekt, ali

njih dejavnikov, kot so zanesljiva oskrba z energijo, solidarnost ali inovativnost;

(d) kateri koli drug ukrep, ki se zdi potreben in ustrezen.

4. Vsak nacionalni regulativni organ sporoči Agenciji do 31. julija 2013 svojo metodologijo in merila, ki se uporabljajo za vrednotenje naložb v projekte za infrastrukturo električne energije in plina ter večjih tveganj teh projektov, če so na voljo.

(b) za projekt je bila predložena odločitev o čezmejni razporeditvi stroškov v skladu s členom 12; ali pa projekt spada v kategorijo določeno v Prilogi II.1(c) in zato zanj ni bila predložena odločitev o čezmejni razporeditvi stroškov, vendar je namenjen ponudbi čezmejnih storitev, vzpostavitvi tehnoloških inovacij in zagotavljanju varnega delovanja čezmejnega omrežja;

5. Agencija do 31. decembra 2013 ob dolžnem upoštevanju informacij, prejetih na podlagi odstavka 4 tega člena, omogoči izmenjavo dobrih praks in poda priporočila v skladu s členom 7(2) Uredbe (ES) št. 713/2009 glede:

(c) projekt tržno ni izvedljiv glede na poslovni načrt in druge izvedene ocene, zlasti tiste, ki so jih opravili morebitni vlagatelji, posojilodajalci ali nacionalni regulativni organ. Odločitev o spodbudah in njena utemeljitev iz člena 13(2) se upoštevata pri oceni tržne izvedljivosti projekta.

(a) spodbud iz odstavka 1 na podlagi primerjalne analize najboljših prakse nacionalnih regulativnih organov;

(b) skupne metodologije za vrednotenje večjih tveganj naložb v projekte za infrastrukturo električne energije in plina.

3. Projekti skupnega interesa, ki se izvajajo v skladu s postopkom iz člena 5(7)(d), so upravičeni do finančne pomoči Unije v obliki nepovratnih sredstev za dela, če izpolnjujejo merila iz odstavka 2 tega člena.

6. Vsak nacionalni regulativni organ objavi do 31. marca 2014 svojo metodologijo in merila, ki se uporabljajo za vrednotenje naložb v projekte za infrastrukturo električne energije in plina ter večjih tveganj teh projektov.

4. Projekti skupnega interesa, ki spadajo v kategorije iz Priloge II.1(e) in 4, so upravičeni tudi do finančne podpore Unije v obliki nepovratnih sredstev za dela, če lahko zadevni predlagatelji projektov dokažejo pomembne pozitivne zunanje učinke projektov in majhno poslovno sposobnost preživetja glede na poslovni načrt in druge izvedene ocene, zlasti tiste, ki so jih opravili morebitni vlagatelji, posojilodajalci ali nacionalni regulativni organ.

7. Če ukrepi iz odstavkov 5 in 6 ne zadostujejo za zagotovitev pravočasnega izvajanja projektov skupnega interesa, lahko Komisija izda smernice glede spodbud iz tega člena.

POGLAVJE V

Financiranje

Člen 14

Upravičenost projektov do finančne pomoči Unije

1. Projekti skupnega interesa, ki spadajo v kategorije iz Priloge II.1, 2 in 4, so upravičeni do finančne pomoči Unije v obliki nepovratnih sredstev za študije in finančnih instrumentov.

2. Projekti skupnega interesa, ki spadajo v kategorije iz Priloge II.1(a) do (d) ter Priloge II. 2, razen projektov za skladiščenje električne energije v obliki vode, so upravičeni do finančne pomoči Unije v obliki nepovratnih sredstev za dela, če izpolnjujejo vsa naslednja merila:

(a) analiza stroškov in koristi za projekt v skladu s točko (a) člena 12(3) dokazuje obstoj pomembnih pozitivnih zuna-

Člen 15

Smernice glede meril za dodelitev finančne pomoči

Specifična merila iz člena 4(2) in dejavniki iz člena 4(4) se obravnavajo tudi kot cilji pri določanju meril za dodelitev finančne pomoči v ustrezni uredbi za instrument za povezovanje Evrope.

Člen 16

Izvajanje pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 3 se prenese na Komisijo za obdobje štirih let z začetkom 15. maja 2013. Komisija pripravi poročilo o prenesenem pooblastilu najpozneje devet mesecev pred koncem tega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljša za enako obdobje, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

3. Pooblastilo iz člena 3 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. Z odločitvijo o preklicu preneha veljati prenos pooblastila, naveden v tej odločitvi. Odločitev začne učinkovati dan po njeni objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je v njej določen. Ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Takoj ko Komisija sprejme delegirani akt, o tem istočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

5. Delegirani akt, sprejet v skladu s členom 3, začne veljati le, če niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje delegiranemu aktu v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če sta pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestila Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

POGLAVJE VI

KONČNE DOLOČBE

Člen 17

Poročanje in vrednotenje

Komisija najpozneje leta 2017 objavi poročilo o izvajanju projektov skupnega interesa ter ga predloži Evropskemu parlamentu in Svetu. To poročilo vključuje vrednotenje:

- (a) napredka pri načrtovanju, razvoju, izgradnji in začetku uporabe projektov skupnega interesa, izbranih v skladu s členom 3, ter po potrebi zamud pri izvajanju in drugih težav, ki se pojavijo;
- (b) sredstev, ki jih je rezervirala in izplačala Unija za projekte skupnega interesa, v primerjavi s skupno vrednostjo financiranih projektov skupnega interesa;
- (c) razvoja ravni medsebojne povezanosti držav članic in ustreznega razvoja cen energije ter tudi števila okvar omrežnega sistema, njihovih vzrokov in povezanih gospodarskih stroškov v zvezi s sektorjem električne energije in plina;
- (d) izdaje dovoljenj in sodelovanje javnosti, zlasti:
 - (i) povprečnega in najdaljšega skupnega trajanja procesov dovoljevanja za projekte skupnega interesa, vključno s trajanjem posameznih korakov postopka pred oddajo vloge v primerjavi s časovnim razporedom, predvidenim z začetnimi ključnimi mejniki iz člena 10(4);
 - (ii) ravni nasprotovanja proti projektom skupnega interesa (zlasti število pisnih ugovorov med postopkom javne razprave, število pravnih ukrepov);
 - (iii) pregleda najboljših in inovativnih praks v zvezi z udeležbo zainteresiranih strani in blaženjem okoljskega vpliva med procesi dovoljevanja in izvajanjem projekta;
 - (iv) učinkovitosti shem, predvidenih v členu 8(3), v zvezi z izpolnjevanjem časovnih omejitev iz člena 10;
- (e) regulativne obravnave, zlasti:
 - (i) števila projektov skupnega interesa, za katere je bila sprejeta odločitev o čezmejni razporeditvi stroškov v skladu s členom 12;
 - (ii) števila in vrste projektov skupnega interesa, ki so prejeli posebne spodbude v skladu s členom 13;
- (f) učinkovitosti, s katero ta uredba prispeva k doseganju ciljev za povezovanje trgov v obdobju do leta 2014 in 2015, podnebnih in energetskih ciljev za leto 2020 in dolgoročno k približevanju nizkoogljičnemu gospodarstvu do leta 2050.

Člen 18

Informiranje in obveščanje javnosti

Komisija bo v roku šestih mesecev po sprejetju prvega seznama Unije vzpostavila platformo za preglednost infrastrukture, ki bo enostavno dostopna širši javnosti tudi prek spleta. Ta platforma bo vsebovala naslednje informacije:

- (a) splošne informacije, vključno z geografskimi informacijami, za vsak projekt skupnega interesa;
- (b) časovni načrt za izvajanje, določen v členu 5(1), za vsak projekt skupnega interesa;

(c) najpomembnejše rezultate analize stroškov in koristi za zadevne projekte skupnega interesa, pridobljene na podlagi metodologije, pripravljene v skladu s členom 11, razen poslovno občutljivih informacij;

(d) seznam Unije;

(e) sredstva, ki jih je Unija dodelila in izplačala za vsak projekt skupnega interesa.

Člen 19

Prehodne določbe

Ta uredba ne bo vplivala na dodeljevanje, nadaljevanje ali spremembo finančne pomoči, ki jo bo Komisija dodelila na podlagi razpisov za predloge v skladu z Uredbo (ES) št. 680/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2007 o določitvi splošnih pravil za dodelitev finančne pomoči Skupnosti na področju vseevropskih prometnih in energetskih omrežij⁽¹⁾ za projekte iz prilog I in III k Odločbi št. 1364/2006/ES ali glede na cilje, ki temeljijo na ustreznih kategorijah odhodkov za TEN-E, kot je določeno v Uredbi Sveta (ES) št. 1083/2006 z dne 11. julija 2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu⁽²⁾.

Določbe iz poglavja III se ne uporabljajo za projekte skupnega interesa v postopku izdaje dovoljenja, za katere je predlagatelj projekta predložil vlogo pred 16. novembrom 2013.

Člen 20

Spremembe Uredbe (ES) št. 713/2009

V Uredbi (ES) št. 713/2009 se odstavek 1 člena 22 nadomesti z naslednjim:

„1. Ob zahtevkih za izvzetje na podlagi člena 9(1) in za odločitve o čezmejni razporeditvi stroškov, ki jih zagotavlja Agencija na podlagi člena 12 Uredbe (EU) št. 347/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2013 o smernicah za vseevropsko energetsko infrastrukturo^(*), se Agenciji plačajo pristojbine.

(*) UL L 115, 25.4.2013, str. 39.“

⁽¹⁾ UL L 162, 22.6.2007, str. 1.

⁽²⁾ UL L 210, 31.7.2006, str. 25.

Člen 21

Spremembe Uredbe (ES) št. 714/2009

Uredba (ES) št. 714/2009 se spremeni:

1. člen 8 se spremeni:

(a) v odstavku 3 se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) skupne instrumente za upravljanje omrežij, da se zagotovi uskladitev upravljanja omrežij v običajnih in izrednih razmerah, vključno s skupno lestvico za razvrščanje incidentov, in načrte raziskav. Ti instrumenti med drugim določajo:

(i) informacije, vključno z ustreznimi informacijami dan vnaprej, večkrat na dan in v realnem času, ki so koristne za boljše operativno usklajevanje, pa tudi optimalno pogostost zbiranja in izmenjave teh informacij;

(ii) tehnološko platformo za izmenjavo informacij v realnem času in po potrebi tehnološke platforme za zbiranje, obdelavo in prenos drugih informacij iz točke (i), pa tudi za izvajanje postopkov, ki bi lahko povečali operativno usklajevanje med operaterji prenosnih sistemov, s ciljem, da bi se takšno usklajevanje razširilo po vsej Uniji;

(iii) kako operaterji prenosnih sistemov posredujejo operativne informacije drugim operaterjem prenosnih sistemov ali drugim subjektom, ki so pooblaščen za njihovo podporo, da bi dosegli operativno usklajevanje, in Agenciji in

(iv) da operaterji prenosnih sistemov določijo kontaktno osebo, ki je zadolžena za odgovarjanje na vprašanja drugih upravljavcev prenosnih sistemov, drugih za to pooblaščenih subjektov iz točke (iii) ali Agencije v zvezi s temi informacijami.

ENTSO za električno energijo posreduje sprejete določitve o točkah (i) do (iv) Agenciji in Komisiji do 16. maja 2015.

V roku 12 mesecev po sprejetju določitev Agencija izdela mnenje, v katerem obravnava, ali te v zadostni meri prispevajo k spodbujanju čezmejne trgovine in zagotavljanju optimalnega upravljanja, usklajenega delovanja, učinkovite rabe in ustreznega tehničnega razvoja evropskega omrežja za prenos električne energije.“;

(b) v odstavku 10 se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) temelji na nacionalnih naložbenih načrtih ob upoštevanju regionalnih naložbenih načrtov iz člena 12(1) in po potrebi vidikov Unije za načrtovanje omrežij, kot je to določeno v Uredbi (EU) št. 347/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2013 o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo (*); izvede se analiza stroškov in koristi načrta z uporabo metodologije, določene v členu 11 te uredbe.

(*) UL L 115, 25.4.2013, str. 39.“;

2. člen 11 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 11

Stroški

Stroške, povezane z dejavnostmi ENTSO za električno energijo iz členov 4 do 12 te uredbe ter iz člena 11 Uredbe (EU) št. 347/2013, krijejo operaterji prenosnega sistema; stroški se upoštevajo pri izračunu tarif. Regulativni organi stroške odobrijo le, če so razumni in primerni.“;

3. v člen 18 se doda naslednji odstavek:

„4a. Komisija lahko sprejme smernice glede izvajanja operativnega usklajevanja med upravljavci prenosnih sistemov na ravni Unije. Navedene smernice so skladne s kodeksi omrežij iz člena 6 te uredbe in temeljijo na njih, na sprejetih določitvah ter mnenju Agencije iz člena 8(3)(a) te uredbe. Komisija pri sprejemanju teh smernic upošteva različne regionalne in nacionalne operativne zahteve.

Navedene smernice se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 23(3).“;

4. v členu 23 se vstavi naslednji odstavek:

„3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabi člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (*).

(*) UL L 55, 28.2.2011, str. 13.“

Člen 22

Spremembe Uredbe (ES) št. 715/2009

Uredba (ES) št. 715/2009 se spremeni:

1. v členu 8(10) se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) temelji na nacionalnih naložbenih načrtih ob upoštevanju regionalnih naložbenih načrtov iz člena 12(1) in po potrebi vidikov Unije za načrtovanje omrežij, kot je to določeno v Uredbi (EU) št. 347/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2013 o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo (*); izvede se analiza stroškov in koristi načrta z uporabo metodologije, določene v členu 11 te uredbe.

(*) UL L 115, 25.4.2013, str. 39.“;

2. člen 11 se nadomesti:

„Člen 11

Stroški

Stroške, povezane z dejavnostmi ENTSO za plin iz členov 4 do 12 te uredbe ter iz člena 11 Uredbe (EU) št. 347/2013, krijejo operaterji prenosnega sistema; stroški se upoštevajo pri izračunu tarif. Regulativni organi stroške odobrijo le, če so razumni in primerni.“

Člen 23

Razveljavitev

Odločba št. 1364/2006/ES se s 1. januarjem 2014 razveljavi. Iz te uredbe ne izhajajo nobene pravice za projekte iz priloge I in III k Odločbi št. 1364/2006/ES.

Člen 24

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. junija 2013, razen členov 14 in 15, ki se uporabljata od datuma začetka uporabe ustrezne uredbe za instrument za povezovanje Evrope.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu, 17. aprila 2013

Za Evropski parlament

Predsednik

M. SCHULZ

Za Svet

Predsednica

L. CREIGHTON

PRILOGA I

PREDNOSTNI KORIDORJI IN OBMOČJA ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

Ta uredba se uporablja za naslednje prednostne koridorje in območja infrastrukture vseevropskega energetskega omrežja:

1. PREDNOSTNI KORIDORJI NA PODROČJU ELEKTRIČNE ENERGIJE

- (1) Omrežje v severnih morjih („OSM“): razvoj integriranega električnega omrežja in povezovalni daljnovodi v Severnem morju, Irskem morju, Rokavskem prelivu, Baltskem morju in sosednjih vodah za prenos električne energije iz obnovljivih virov energije na morju v središča porabe in shranjevanja ter za povečanje čezmejne izmenjave električne energije.

Zadevne države članice: Belgija, Danska, Nemčija, Irska, Francija, Luksemburg, Nizozemska, Švedska in Združeno kraljestvo.

- (2) Elektroenergetske povezave med severom in jugom v zahodni Evropi („PSJ Zahod – elektrika“): povezave med državami članicami v regiji s sredozemskim območjem, vključno z Iberškim polotokom, in sicer za integracijo električne energije iz obnovljivih virov energije ter za krepitev notranjih omrežij, da bi se spodbudilo povezovanje trgov v regiji.

Zadevne države članice: Belgija, Nemčija, Irska, Španija, Francija, Italija, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Avstrija, Portugalska in Združeno kraljestvo.

- (3) Elektroenergetske povezave med severom in jugom v srednjevzhodni in jugovzhodni Evropi („PSJ Vzhod – elektrika“): povezave in notranji daljnovodi v smereh sever–jug in vzhod–zahod za vzpostavitev notranjega trga in integracijo proizvodnje iz obnovljivih virov energije.

Zadevne države članice: Bolgarija, Češka, Nemčija, Grčija, Hrvaška ⁽¹⁾, Italija, Ciper, Madžarska, Avstrija, Poljska, Romunija, Slovenija in Slovaška.

- (4) Načrt medsebojnega povezovanja na baltskem energetske trgu na področju električne energije („NMPBET – elektrika“): medsebojne povezave med državami članicami v baltski regiji in ustrezna okrepitev notranjih omrežnih infrastruktur z namenom prekinitve osamitve baltskih držav ter spodbujanja povezovanja trgov, med drugim s prizadevanji za povezovanje energije iz obnovljivih virov v regiji.

Zadevne države članice: Danska, Nemčija, Estonija, Latvija, Litva, Poljska, Finska in Švedska.

2. PREDNOSTNI KORIDORJI NA PODROČJU ELEKTRIČNE ENERGIJE

- (5) Plinske povezave med severom in jugom v zahodni Evropi („PSJ Zahod – plin“): plinska infrastruktura za plinske povezave med severom in jugom v zahodni Evropi za dodatno diverzifikacijo oskrbovalnih poti ter povečanje kratkoročne dobavljivosti plina.

Zadevne države članice: Belgija, Danska, Nemčija, Irska, Španija, Francija, Italija, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Portugalska in Združeno kraljestvo.

- (6) Plinske povezave med severom in jugom v srednjevzhodni in jugovzhodni Evropi („PSJ Vzhod – plin“): plinska infrastruktura za regionalne povezave med regijo Baltskega morja, Jadranskim in Egejskim morjem, Črnim morjem in vzhodnosredozemskim bazenom in v njih ter za širjenje in povečanje varnosti oskrbovalnih poti s plinom.

Zadevne države članice: Bolgarija, Češka, Nemčija, Grčija, Hrvaška ⁽¹⁾, Italija, Ciper, Madžarska, Avstrija, Poljska, Romunija, Slovenija in Slovaška.

- (7) Južni plinski koridor („JPK“): infrastruktura za prenos plina iz Kaspijskega bazena, osrednje Azije, Bližnjega vzhoda in vzhodnega Sredozemlja v Unijo za povečanje raznolikosti dobave plina.

⁽¹⁾ Velja na podlagi pridružitve Hrvaške in od datuma pridružitve.

Zadevne države članice: Bolgarija, Češka, Nemčija, Grčija, Francija, Hrvaška ⁽¹⁾, Italija, Ciper, Madžarska, Avstrija, Poljska, Romunija, Slovenija in Slovaška.

- (8) Načrt medsebojnega povezovanja na baltskem energetskem trgu na področju plina („NMPBET – plin“): plinska infrastruktura za prekinitvev osamitve treh baltskih držav in Finske ter njihove odvisnosti od enega dobavitelja ter povečanje raznolikosti dobave in varne oskrbe z energijo v regiji Baltskega morja.

Zadevne države članice: Danska, Nemčija, Estonija, Latvija, Litva, Poljska, Finska in Švedska.

3. PREDNOSTNI KORIDOR NA PODROČJU NAFTE

- (9) Naftovodi v srednjevzhodni Evropi („NV“): interoperabilnost omrežja naftovodov v osrednji vzhodni Evropi za povečanje varnosti oskrbe in zmanjšanje okoljskih tveganj.

Zadevne države članice: Češka, Nemčija, Hrvaška ⁽¹⁾, Madžarska, Avstrija, Poljska in Slovaška.

4. PREDNOSTNA TEMATSKA PODROČJA

- (10) Uvedba pametnih omrežij: sprejetje tehnologij pametnih omrežij v Uniji za učinkovito združevanje ravnanja in ukrepov vseh uporabnikov, priključenih na električno omrežje, zlasti proizvodnje velikih količin električne energije iz obnovljivih ali distribuiranih virov energije ter odziv na povpraševanje potrošnikov.

Zadevne države članice: vse.

- (11) Elektroenergetske avtoceste: prve elektroenergetske avtoceste do leta 2020 kot začetek gradnje sistema elektroenergetskih avtocest v Uniji, ki omogoča:

- (a) izkoriščanje vse večjega presežka vetrne proizvodnje energije v severnih morjih in Baltskem morju in okrog njih ter rastoče proizvodnje iz obnovljivih virov v vzhodni in južni Evropi in tudi severni Afriki;
- (b) povezovanje teh novih proizvodnih vozlišč z velikimi skladiščnimi zmogljivostmi v nordijskih državah, Alpah in drugimi regijami z velikimi središči porabe;
- (c) obvladovanje vedno bolj raznovrstne in decentralizirane oskrbe z električno energijo in prožnega povpraševanja po njej.

Zadevne države članice: vse.

- (12) Čezmejno omrežje ogljikovega dioksida: razvoj transportne infrastrukture ogljikovega dioksida med državami članicami in sosednjimi tretjimi državami z namenom uvedbe zajemanja ter shranjevanja ogljikovega dioksida.

Zadevne države članice: vse.

⁽¹⁾ Velja na podlagi pridružitve Hrvaške in od datuma pridružitve.

PRILOGA II

KATEGORIJE ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

Kategorije energetske infrastrukture, ki jih je treba oblikovati za izvajanje prednostnih nalog na področju energetske infrastrukture iz Priloge I, so:

1. za električno energijo:

- (a) visokonapetostni nadzemni daljnovodi, če so načrtovani za napetost vsaj 220 kV, ter podzemni in podmorski prenosni kabli, če so načrtovani za napetost vsaj 150 kV;
- (b) zlasti v zvezi z elektroenergetskimi avtocestami kakršna koli fizična oprema za prenos električne energije pri visoki napetosti in najvišji napetosti za povezavo obsežne proizvodnje ali skladiščenja električne energije v eni ali več državah članicah ali tretjih državah z zelo veliko porabo električne energije v eni ali več drugih državah članicah;
- (c) skladišča za stalno ali začasno shranjevanje električne energije v nadzemni ali podzemni infrastrukturi ali v geoloških skladiščnih lokacijah, če so neposredno povezana z visokonapetostnimi daljnovodi, načrtovanimi za napetost vsaj 110 kV;
- (d) kakršna koli oprema ali naprava, ki je bistvena za varno, zanesljivo in učinkovito delovanje sistemov iz točk (a) do (c), vključno s sistemi zaščite, spremljanja in nadzora, na vseh ravneh napetosti in razdelilno-transformatorske postaje;
- (e) kakršna koli oprema ali naprava na ravni prenosa in distribucije pri srednji napetosti za dvosmerno digitalno komunikacijo v realnem času ali čim bolj realnem času, interaktivno in inteligentno spremljanje ter upravljanje proizvodnje, prenosa, distribucije in porabe električne energije v elektroenergetskem omrežju za razvoj omrežja, ki učinkovito povezuje ravnanje in dejanja vseh z njim povezanih uporabnikov, tj. proizvajalcev, odjemalcev in subjektov, ki opravljajo obe nalogi, da se zagotovi ekonomsko učinkovit, trajnosten elektroenergetski sistem z majhnimi izgubami ter visoko stopnjo kakovosti in zanesljivosti oskrbe in varnosti;

2. za plin:

- (a) plinovodi za prenos zemeljskega plina in bioplina, ki so del omrežja, ki vključuje zlasti visokotlačne plinovode, razen visokotlačnih plinovodov, ki se uporabljajo za distribucijo zemeljskega plina po pridobivalnem cevovodnem omrežju ali lokalno distribucijo zemeljskega plina;
- (b) podzemna skladišča, povezana z navedenimi visokotlačnimi plinovodi;
- (c) naprave za sprejem, skladiščenje in ponovno uplinjanje ali raztezanje za utekočinjeni zemeljski plin (LNG) ali stisnjeni zemeljski plin (CNG);
- (d) kakršna koli oprema ali naprava, ki je bistvena za varno, zanesljivo in učinkovito delovanje sistema ali ki omogoča dvosmerno zmogljivost, vključno s kompresorskimi postajami;

3. za nafto:

- (a) naftovodi za prenos surove nafte;
- (b) črpalne postaje in skladišča, ki so potrebni za delovanje naftovodov za surovo nafto;
- (c) kakršna koli oprema ali naprava, ki je bistvena za pravilno, zanesljivo in učinkovito delovanje zadevnega sistema, vključno s sistemi zaščite, spremljanja in nadzora ter napravami za povratni tok;

4. za ogljikov dioksid:

- (a) namenski cevovodi, razen pridobivalnega cevovodnega omrežja, za prenos antropogenega ogljikovega dioksida iz več virov, tj. industrijskih obratov (vključno z elektrarnami), ki proizvajajo ogljikov dioksid pri sežiganju ali drugih kemičnih reakcijah s fosilnimi ali nefosilnimi spojinami, ki vsebujejo ogljik, za namene trajnega geološkega shranjevanja ogljikovega dioksida v skladu z Direktivo 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾;
- (b) naprave za utekočinjanje in vmesno skladiščenje ogljikovega dioksida za nadaljnji prenos. To ne vključuje infrastrukture v geološki formaciji, ki se uporablja za trajno geološko shranjevanje ogljikovega dioksida v skladu z Direktivo 2009/31/ES, ter s tem povezanih površinskih naprav in naprav za vbrizgavanje;
- (c) kakršna koli oprema ali naprava, ki je bistvena za pravilno, zanesljivo in učinkovito delovanje zadevnega sistema, vključno s sistemi zaščite, spremljanja in nadzora.

⁽¹⁾ UL L 140, 5.6.2009, str. 114.

PRILOGA III

REGIONALNI SEZNAMI PROJEKTOV SKUPNEGA INTERESA

1. PRAVILA ZA SKUPINE

- (1) V primeru projektov na področju električne energije, ki spadajo v kategorije iz Priloge II.1, je vsaka skupina sestavljena iz predstavnikov držav članic, nacionalnih regulativnih organov, operaterjev prenosnih sistemov ter tudi iz Komisije, Agencije in ENTSO za električno energijo.

V primeru projektov na področju plina, ki spadajo v kategorije iz Priloge II.2, je vsaka skupina sestavljena iz predstavnikov držav članic, nacionalnih regulativnih organov, operaterjev prenosnih sistemov ter tudi iz Komisije, Agencije in ENTSO za plin.

V primeru projektov za prenos nafte in ogljikovega dioksida, ki spadajo v kategorije iz Priloge II.3 in 4, je vsaka skupina sestavljena iz predstavnikov držav članic, predlagateljev projektov, ki jih zadeva vsaka od zadevnih prednostnih nalog iz Priloge I, in Komisije.

- (2) Organi odločanja v skupinah se lahko združijo. Vse skupine in organi odločanja se po potrebi sestajajo in razpravljajo o zadevah, ki so skupne za vse skupine in lahko vključujejo vprašanja o skladnosti med regijami ali številu predlaganih projektov, vključenih v osnutke regionalnih seznamov, za katere obstaja tveganje, da bodo postali neobvladljivi.
- (3) Vsaka skupina organizira delo v skladu s prizadevanji za regionalno sodelovanje iz člena 6 Direktive 2009/72/ES, člena 7 Direktive 2009/73/ES, člena 12 Uredbe (ES) št. 714/2009 in člena 12 Uredbe (ES) št. 715/2009 ter drugih obstoječih struktur regionalnega sodelovanja.
- (4) Kadar je to primerno za izvajanje zadevne prednostne naloge iz Priloge I, vsaka skupina povabi predlagatelje projekta, ki bi bil lahko upravičen do uvrstitve med projekte skupnega interesa, predstavnike nacionalnih uprav, regulativnih organov in operaterjev prenosnih sistemov iz držav kandidatk in možnih kandidatk za vstop v EU, države članice Evropskega gospodarskega prostora in Evropskega združenja za prosto trgovino, predstavnike institucij in organov energetske skupnosti, države v okviru evropske sosedске politike ter države, s katerimi je Unija razvila posebno sodelovanje na energetske področju. Odločitev o povabilu predstavnikov tretjih držav temelji na soglasju.
- (5) Vsaka skupina se posvetuje z organizacijami, ki zastopajo zadevne zainteresirane strani, in po potrebi neposredno z zainteresiranimi stranmi, vključno s proizvajalci, upravljavci distribucijskega sistema, dobavitelji in potrošniki, ter z okoljevarstvenimi organizacijami. Skupina lahko organizira razprave ali posvetovanja, kadar je to potrebno za izvajanje njenih nalog.
- (6) Komisija objavi notranja pravila, posodobljen seznam včlanjenih organizacij, redno posodobljene informacije o napredovanju dela, dnevne rede sestankov ter končne sklepe in odločitve vsake skupine na platformi za preglednost iz člena 18.
- (7) Komisija, Agencija in skupine si prizadevajo za usklajenost med različnimi skupinami. Zato Komisija in Agencija po potrebi zagotavljata izmenjavo informacij med zadevnimi skupinami o vsem delu, ki je v medregionalnem interesu.

Sodelovanje nacionalnih regulativnih organov in Agencije v skupinah ne sme ogroziti izpolnjevanja njihovih ciljev in dolžnosti po tej uredbi ali po členih 36 in 37 Direktive 2009/72/ES in členih 40 in 41 Direktive 2009/73/ES ali po Uredbi (ES) št. 713/2009.

2. POSTOPEK ZA SESTAVO REGIONALNIH SEZNAMOV

- (1) Predlagatelji projekta, ki bi bil lahko upravičen do uvrstitve med projekte skupnega interesa, ki želijo pridobiti status takega projekta, predložijo skupini vlogo za izbiro projekta skupnega interesa, ki vključuje:
 - oceno njihovih projektov z vidika njegovega prispevka k izvajanju prednostnih nalog iz Priloge I,
 - analizo izpolnjevanja ustreznih meril iz člena 4,
 - za projekte, ki so zadostno razviti, analizo njihovih stroškov in koristi v skladu s členoma 21 in 22 ter na podlagi metodologij, ki sta jih v skladu s členom 11 razvila ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin, in
 - druge informacije, ki so potrebne za oceno projekta.
- (2) Vsi prejemniki varujejo tajnost poslovno občutljivih informacij.
- (3) Po sprejetju prvega seznama Unije za vse naslednje sprejete sezname Unije velja, da so predlagani projekti za prenos električne energije in skladiščenje, ki spadajo v kategorije iz Priloge II.1(a), (b) in (d), del najnovejšega razpoložljivega desetletnega razvojnega načrta omrežja za električno energijo, ki ga v skladu s členom 8 Uredbe (ES) št. 714/2009 pripravi ENTSO za električno energijo.
- (4) Po sprejetju prvega seznama Unije za vse naslednje sprejete sezname Unije velja, da so predlagani projekti za plinsko infrastrukturo, ki spadajo v kategorije iz Priloge II.2, del najnovejšega razpoložljivega desetletnega razvojnega načrta omrežja za plin, ki ga v skladu s členom 8 Uredbe (ES) št. 715/2009 pripravi ENTSO za plin.
- (5) Predloge projektov, ki so bili predloženi za vključitev na prvi seznam Unije in niso bili predhodno ocenjeni v skladu s členom 8 Uredbe (ES) št. 714/2009, na ravni Unije ocenita:
 - ENTSO za električno energijo v skladu z metodologijo, ki se po najnovejšem razpoložljivem desetletnem načrtu za razvoj omrežja uporablja za projekte iz Priloge II.1(a), (b) in (d),
 - ENTSO za plin ali, na ustrezen način, tretja stran na podlagi objektivne metodologije za projekte iz Priloge II.2.

Komisija do 16. januarja 2014 izda smernice za merila, ki jih morata uporabljati ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin pri pripravi njunega desetletnega načrta za razvoj omrežja iz točk 3 in 4, da bosta zagotovila enako obravnavo in preglednost.
- (6) Predlagani projekti za prenos ogljikovega dioksida, ki spadajo v kategorijo iz Priloge II.4, so predstavljeni kot del načrta za razvoj čezmejne infrastrukture za prevoz in skladiščenje ogljikovega dioksida, ki ga razvijeta vsaj dve državni članici, pri čemer jih zadevne države članice ali entitete, ki jih imenujejo te države članice, predstavijo Komisiji.
- (7) Pri projektih, ki spadajo v kategorije iz Priloge II.1 in 2, nacionalni regulativni organi in po potrebi Agencija preverijo doslednost uporabe meril/metodologije za analizo stroškov in koristi, po možnosti v okviru regionalnega sodelovanja (člen 6 Direktive 2009/72/ES, člen 7 Direktive 2009/73/ES), in ocenijo njihov čezmejni pomen. Svojo oceno predstavijo skupini.

- (8) Pri predlaganih projektih za prevoz nafte in ogljikovega dioksida, ki spadajo v kategorije iz Priloge II.3 in 4, Komisija oceni uporabo meril iz člena 4. Pri predlaganih projektih v zvezi z ogljikovim dioksidom, ki spadajo v kategorijo iz Priloge II.4, Komisija upošteva tudi možnost prihodnje razširitve na dodatne države članice. Svojo oceno predstavi skupini.
 - (9) Vsaka država članica, z ozemljem katere predlagani objekt ni povezan, lahko pa ima nanj neto pozitiven učinek ali velik vpliv, na primer na okolje ali delovanje energetske strukture na njenem ozemlju, lahko skupini predstavi svoje mnenje in pomisleke.
 - (10) Organ odločanja v skupini na zahtevo države članice iz te skupine preuči utemeljene razloge, ki jih v skladu s členom 3(3) poda država članica za neodobritev projekta skupnega interesa na njenem ozemlju.
 - (11) Skupina se sestane, da bi preučila in razvrstila predlagane projekte, pri tem pa upošteva oceno, ki jo podajo regulatorji ali Komisija za projekte prevoza nafte in ogljikovega dioksida.
 - (12) Osnutki regionalnih seznamov predlaganih projektov, ki spadajo v kategorije Priloge II.1 in 2 in jih izdelajo skupine, skupaj z mnenji, kot je navedeno v točki 9, se predložijo Agenciji šest mesecev pred datumom sprejetja seznama Unije. Agencija jih oceni v treh mesecih po njihovem prejetju. O njih poda mnenje, zlasti o dosledni uporabi meril in analize stroškov in koristi po regijah. Mnenje Agencije se sprejme v skladu s postopkom, določenim v členu 15(1) Uredbe (ES) št. 713/2009.
 - (13) Organ odločanja v vsaki skupini v enem mesecu po prejemu mnenja Agencije skladno z določbami iz člena 3(3) sprejme končni regionalni seznam, ki temelji na predlogih skupin in upošteva predloženo mnenje Agencije in oceno nacionalnih regulativnih organov v skladu s točko 7 ali oceno Komisije za predlagane projekte prevoza nafte in ogljikovega dioksida v skladu s točko 8. Skupine predložijo končne regionalne sezname Komisiji, skupaj z mnenji, kot je navedeno v točki 9.
 - (14) Če na podlagi prejetih regionalnih seznamov in po upoštevanju mnenja Agencije skupno število predlaganih projektov skupnega interesa za Unijo presega obvladljivo število, se lahko Komisija po posvetovanju z vsako skupino odloči, da na seznam Unije ne bo vključila projektov, ki jih je zadevna skupina v skladu z razvrstitvijo iz člena 4(4) razvrstila najnižje.
-

PRILOGA IV

PRAVILA IN KAZALNIKI V ZVEZI Z MERILI ZA PROJEKTE SKUPNEGA INTERESA

1. Projekt s pomembnim čezmejnimi vplivom je projekt na ozemlju države članice, ki izpolnjuje naslednje pogoje:
- (a) v primeru prenosa električne energije se prenosna zmogljivost omrežja ali razpoložljiva zmogljivost za trgovinske tokove na meji te države članice z eno ali več drugimi državami članicami ali v katerem koli ustreznem preseku istega prenosnega koridorja, s katerim se ta čezmejna prenosna zmogljivost omrežja poveča, zaradi projekta poveča za vsaj 500 MW v primerjavi s stanjem, ko se projekt ne začne uporabljati;
 - (b) v primeru skladiščenja električne energije projekt zagotavlja vsaj 225 megavatov nameščene zmogljivosti in ima skladiščno zmogljivost, ki omogoča letno neto proizvodnjo električne energije najmanj 250 gigavatnih ur letno;
 - (c) v primeru prenosa plina je projekt povezan z naložbami v zmogljivost povratnega toka ali spremembami zmogljivosti za prenos plina prek meja zadevnih držav članic za vsaj 10 % v primerjavi s stanjem pred začetkom uporabe projekta;
 - (d) v primeru skladiščenja plina ali v primeru utekočinjenega/stisnjenega zemeljskega plina je projekt namenjen neposredni ali posredni oskrbi vsaj dveh držav članic ali izpolnjevanju infrastrukturnega standarda (pravilo N – 1) na regionalni ravni v skladu s členom 6(3) Uredbe (EU) št. 994/2010 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾;
 - (e) v primeru inteligentnih omrežij je projekt namenjen opremljenju in napravam pri visoki in srednji napetosti, ki so načrtovane za napetost najmanj 10 kV. Vključuje upravljavce prenosnega in distribucijskega omrežja iz vsaj dveh držav članic z vsaj 50 000 uporabniki, ki električno energijo proizvajajo in/ali porabljajo v območju s porabo vsaj 300 GWh/leto, pri čemer je vsaj 20 % električne energije iz obnovljivih virov, ki so spremenljivi sami po sebi.
2. V primeru projektov, ki spadajo v kategorije iz Priloge II.1(a) do (d), se merila iz člena 4 ocenijo na naslednji način:
- (a) povezovanje trgov, konkurenčnost in prožnost sistema se izmerijo v skladu z analizo, izvedeno v okviru najnovejšega razpoložljivega desetletnega razvojnega načrta omrežja za električno energijo na ravni Unije, zlasti tako, da se:
 - za čezmejne projekte izračuna učinek na prenosno zmogljivost omrežja v obeh smereh pretoka energije, izmerjen glede na količino električne energije (v MW), in njihov prispevek k doseganju minimalne povezovalne zmogljivosti v višini 10 % nameščene proizvodne zmogljivosti ali da se za projekte s pomembnim čezmejnimi vplivom izračuna učinek na prenosno zmogljivost omrežja na mejah med zadevnimi državami članicami, med zadevnimi državami članicami in tretjimi državami ali v ustreznih državah članicah ter na uravnoteženje ponudbe in povpraševanja in delovanje omrežja v ustreznih državah članicah,
 - za področje analize iz Priloge V.10 oceni učinek projekta glede stroškov proizvodnje in prenosa ter razvoja in konvergence tržnih cen za celoten energetski sistem v okviru različnih načrtovalnih scenarijev, zlasti ob upoštevanju nastalih sprememb po pomembnosti;
 - (b) prenos električne energije iz obnovljivih virov energije v središča porabe in shranjevanja se izmeri v skladu z analizo, izvedeno v okviru najnovejšega razpoložljivega desetletnega razvojnega načrta omrežja za električno energijo, zlasti tako, da se:
 - v primeru prenosa električne energije z oceno količine proizvodne zmogljivosti iz obnovljivih virov energije (glede na tehnologijo, v MW), ki je povezana in se prenaša zaradi projekta, v primerjavi s količino načrtovane skupne proizvodne zmogljivosti iz teh vrst virov obnovljive energije v zadevni državi članici leta 2020 v skladu z nacionalnimi akcijskimi načrti za obnovljivo energijo iz člena 4 Direktive 2009/28/ES,

⁽¹⁾ UL L 295, 12.11.2010, str. 1.

— v primeru skladiščenja električne energije s primerjavo nove zmogljivosti, zagotovljene s projektom, s skupno obstoječo zmogljivostjo za enako tehnologijo skladiščenja na področju analize iz Priloge V.10;

- (c) zanesljivost oskrbe, interoperabilnost in varno delovanje sistema se izmerijo v skladu z analizo, izvedeno v okviru najnovejšega razpoložljivega desetletnega razvojnega načrta omrežja za električno energijo, zlasti z oceno učinka projekta na pričakovano tveganje izpada napajanja za področje analize iz Priloge V.10 glede zadostnosti proizvodnje in prenosa za sklop značilnih obdobj obremenitve, pri čemer se upoštevajo pričakovane spremembe v izjemnih vremenskih pojavih, povezanih s podnebjem, ter njihov učinek na odpornost infrastrukture. Po potrebi se izmeri učinek projekta na neodvisen in zanesljiv nadzor obratovanja sistema in storitev.

3. V primeru projektov, ki spadajo v kategorije iz Priloge II.2, se merila iz člena 4 ocenijo na naslednji način:

- (a) povezovanje trgov in interoperabilnost se izmerita tako, da se izračuna dodatna vrednost projekta za povezovanje področij trga in cenovno konvergenco ter za splošno prožnost sistema, vključno z omogočeno stopnjo zmogljivosti za povratne tokove v skladu z različnimi scenariji;
- (b) konkurenca se izmeri na podlagi diverzifikacije, vključno s spodbujanjem dostopa do domačih virov oskrbe, pri čemer se v zaporedju upoštevajo diverzifikacija virov, dobavnih partnerjev in poti ter učinek nove zmogljivosti na indeks HHI, izračunan na ravni zmogljivosti za področje analize iz Priloge V.10;
- (c) zanesljivost oskrbe s plinom se izmeri tako, da se izračuna dodatna vrednost projekta za kratkoročno in dolgoročno prilagodljivost plinskega sistema Unije ter izboljšanje preostale prožnosti sistema v primeru motenj v oskrbi držav članic v skladu z različnimi scenariji ter tudi dodatna zmogljivost, zagotovljena s projektom, ki se izmeri glede na infrastrukturni standard (pravilo N – 1) na regionalni ravni v skladu s členom 6(3) Uredbe (EU) št. 994/2010;
- (d) trajnost se izračuna kot prispevek projekta k zmanjšanju emisij, za podporo rezervnim sistemom proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov ali pretvorbe energije v plin in prenosa bioplina, pri čemer se upoštevajo pričakovane spremembe podnebnih razmer.

4. V primeru projektov, ki spadajo v kategorijo iz Priloge II.1(e), se vsaka funkcija iz člena 4 oceni na podlagi naslednjih meril:

- (a) stopnja trajnosti: to merilo se izmeri z oceno zmanjšanja emisij toplogrednih plinov in vpliva infrastrukture energetskega omrežja na okolje;
- (b) zmogljivost prenosnih in distribucijskih omrežij za povezavo in prenos električne energije od uporabnikov in do njih: to merilo se izmeri z oceno nameščene zmogljivosti distribuiranih virov energije v distribucijskih omrežjih, največjega dovoljenega vnosa električne energije brez tveganja prezasedenosti v prenosnih omrežjih ter energije, ki zaradi tveganja, povezanega s prezasedenostjo ali zanesljivostjo, ni vključena v odjem iz obnovljivih virov energije;
- (c) povezava z omrežjem in dostop do vseh kategorij uporabnikov omrežja: to merilo se izmeri z oceno sprejetih metod za izračun pristojbin in tarif ter njihove strukture za proizvajalce, odjemalce in subjekte, ki opravljajo obe nalogi, ter operativne prožnosti za dinamično uravnoteženje električne energije v omrežju;
- (d) zanesljivost in kakovost oskrbe: to merilo se izmeri z oceno razmerja med zanesljivo proizvodno zmogljivostjo in konično obremenitvijo, deleža električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov energije, stabilnosti elektroenergetskega sistema, trajanja in pogostosti prekinitev na odjemalca ter kakovosti napetosti;

- (e) učinkovitost in kakovost storitev pri oskrbi z električno energijo ter delovanju omrežja: to merilo se izmeri z oceno stopnje izgub v prenosnih in distribucijskih omrežjih, razmerja med najmanjšim in največjim povpraševanjem po električni energiji v opredeljenem obdobju, sodelovanja na strani povpraševanja na trgih električne energije in pri ukrepih za energetska učinkovitost, izkoriščenosti (tj. povprečne obremenitve) sestavnih delov elektroenergetskega omrežja v odstotkih, razpoložljivosti sestavnih delov omrežja (v zvezi z načrtovanim in nenačrtovanim vzdrževanjem) in njenega vpliva na učinkovitost omrežja ter dejanske razpoložljivosti zmogljivosti omrežja glede na standardno vrednost;
- (f) prispevek nadzora nad pretokom obremenitve na čezmejnih trgih električne energije za odpravo pretokov v zanki in za povečanje povezovalne zmogljivosti: to merilo se izmeri z oceno razmerja med povezovalno zmogljivostjo države članice in njenim povpraševanjem po električni energiji, izkoriščanja povezovalne zmogljivosti ter dajatev za prezasedenost v medsebojnih povezavah.
5. V primeru projektov, ki spadajo v kategorije iz Priloge II.3, se merila iz člena 4 ocenijo na naslednji način:
- (a) zanesljivost oskrbe z nafto se izmeri z oceno dodatne vrednosti nove zmogljivosti, ki jo projekt omogoča za kratkoročno in dolgoročno prilagodljivost sistema ter ostalo prožnost sistema v primeru motenj v oskrbi v skladu z različnimi scenariji;
- (b) interoperabilnost se izmeri z oceno obsega, v katerem se zaradi projekta izboljša delovanje naftovodnega omrežja, zlasti z zagotovitvijo možnosti za povratni tok;
- (c) učinkovita in trajnostna uporaba virov se izmeri z oceno obsega, v katerem se pri projektu uporablja obstoječa infrastruktura in v katerem projekt prispeva k zmanjšanju obremenitve in tveganj za okolje in podnebne spremembe.
-

PRILOGA V

ANALIZA STROŠKOV IN KORISTI CELOTNEGA ENERGETSKEGA SISTEMA

Metodologija za usklajeno analizo stroškov in koristi celotnega energetskega sistema za projekte skupnega interesa je v skladu z naslednjimi načeli iz te priloge.

1. Metodologija temelji na skupnem sklopu vhodnih podatkov, ki predstavljajo elektroenergetske in plinske sisteme Unije v letih $n + 5$, $n + 10$, $n + 15$ in $n + 20$, pri čemer je n leto, v katerem se izvede analiza. Ta sklop podatkov zajema vsaj:
 - (a) na področju električne energije: scenarije za povpraševanje, proizvodne zmogljivosti glede na vrsto goriva (biomasa, geotermalna energija, voda, plin, jedrska energija, nafta, trda goriva, veter, fotovoltaična sončna energija, koncentrirana sončna energija, druge obnovljive tehnologije) in njihovo geografsko lokacijo, cene goriva (vključno z biomaso, premogom, plinom in nafto), cene ogljikovega dioksida, sestavo prenosnega in po potrebi distribucijskega omrežja ter njun razvoj, pri čemer se upoštevajo vsi pomembni novi projekti za proizvodnjo (vključno z zmogljivostmi, opremljenimi za zajemanje ogljikovega dioksida), shranjevanje in prenos, za katere je bila sprejeta končna naložbena odločitev in ki naj bi se začeli izvajati do konca leta $n + 5$;
 - (b) na področju plina: scenarije za povpraševanje, uvoz, cene goriv (vključno s premogom, plinom in nafto), sestavo prenosnega omrežja in njegov razvoj, pri čemer se upoštevajo vsi novi projekti, za katere je bila sprejeta končna naložbena odločitev in ki naj bi se začeli izvajati do konca leta $n + 5$.
2. Sklop podatkov je v skladu z zakonodajo Unije in nacionalnim pravom, veljavnim na datum analize. Sklopi podatkov, uporabljeni za električno energijo in plin, so skladni, zlasti v zvezi s predpostavkami glede cen in količin na posameznem trgu. Sklopi podatkov se pripravijo po uradnem posvetovanju z državami članicami in organizacijami, ki zastopajo vse zadevne zainteresirane strani. Komisija in Agencija po potrebi zagotovita dostop do potrebnih komercialnih podatkov tretjih strani.
3. Metodologija vključuje navodila za razvoj in uporabo modeliranja omrežja ter trga, potrebnega za analizo stroškov in koristi.
4. Analiza stroškov in koristi temelji na usklajeni oceni stroškov in koristi za različne kategorije analiziranih projektov ter zajema vsaj časovno obdobje iz točke 1.
5. Analiza stroškov in koristi upošteva vsaj naslednje stroške: odhodke za naložbe, odhodke iz poslovanja in odhodke za vzdrževanje v času tehničnega trajanja projekta ter po potrebi stroške razgradnje in ravnanja z odpadki. Metodologija zagotavlja navodila za uporabo diskontnih stopenj za izračune.
6. Analiza stroškov in koristi pri prenosu in shranjevanju električne energije upošteva vsaj učinek in nadomestila, ki izhajajo iz uporabe člena 13 Uredbe (ES) št. 714/2009, učinke na kazalnike iz Priloge IV in naslednje učinke:
 - (a) emisije toplogrednih plinov in izgube pri prenosu energije med tehničnim trajanjem projekta;
 - (b) prihodnje stroške novih naložb v proizvodnjo in prenos med tehničnim trajanjem projekta;
 - (c) operativno prilagodljivost, vključno z optimizacijo energetske moči in pomožnih storitev;
 - (d) odpornost sistema, vključno z odpornostjo na naravne nesreče in podnebne spremembe, ter varnost sistema, zlasti za evropske kritične infrastrukture iz Direktive 2008/114/ES.

7. Analiza stroškov in koristi pri plinu upošteva vsaj rezultate preverjanja trga, učinke na kazalnike iz Priloge IV ter naslednje učinke:
 - (a) odpornost na naravne nesreče in podnebne spremembe ter varnost sistema, zlasti za evropske kritične infrastrukture iz Direktive 2008/114/ES;
 - (b) prezasedenost plinskega omrežja.
 8. Analiza stroškov in koristi pri pametnih omrežjih upošteva učinke kazalnikov iz Priloge IV.
 9. Natančna metoda, ki se uporablja za upoštevanje kazalnikov iz točk 6 do 8, se določi po uradnem posvetovanju z državami članicami in organizacijami, ki zastopajo vse zadevne zainteresirane strani.
 10. Z metodologijo se določi, katera analiza se bo izvedla na podlagi ustreznega sklopa vhodnih podatkov in kakšni bodo učinki, če se bodo posamezni projekti izvajali ali ne. Področje za analizo posameznega projekta zajema vse države članice in tretje države, na ozemlju katerih se projekt gradi, vse sosednje države članice in vse ostale države članice, na katere ima projekt znaten učinek.
 11. Z analizo se bodo opredelile države članice, na katere ima projekt neto pozitivne učinke (nosilke koristi), in tiste države članice, na katere ima projekt neto negativen učinek (nosilke stroškov). Vsaka analiza stroškov in koristi vključuje analize občutljivosti v zvezi s sklopom vhodnih podatkov, datum začetka uporabe različnih projektov na enakem področju analize in druge zadevne parametre.
 12. Upravljalci prenosnih in distribucijskih omrežij ter skladišč in terminalov za utekočinjeni in stisnjeni zemeljski plin si izmenjujejo informacije, potrebne za pripravo metodologije, vključno z modeliranjem zadevnega omrežja in trga. Vsak upravljevec prenosnega ali distribucijskega omrežja, ki zbira informacije v imenu drugih upravljavcev prenosnih ali distribucijskih omrežij, rezultate zbiranja podatkov posreduje sodelujočim upravljavcem prenosnih in distribucijskih omrežij.
 13. Pri skupnem modelu trga in omrežja za električno energijo in plin iz člena 11(8) sklop vhodnih podatkov iz točke 1 zajema leta $n + 10$, $n + 20$ in $n + 30$, pri čemer model omogoča popolno oceno gospodarskih, socialnih in okoljskih vplivov, ki vključujejo predvsem zunanje stroške, kot so stroški, povezani s toplogrednimi plini in emisijami konvencionalnih onesnaževal zraka ali varno oskrbo z energijo.
-

PRILOGA VI

SMERNICE ZA PREGLEDNOST IN SODELOVANJE JAVNOSTI

1. V priročniku o postopkih iz člena 9(1) so navedeni vsaj naslednji podatki:
 - (a) ustrezno pravo, na katerem temeljijo odločitve in mnenja za različne vrste zadevnih projektov skupnega interesa, vključno z okoljskim pravom;
 - (b) ustrezne odločitve in mnenja, ki jih je treba pridobiti;
 - (c) imena in kontaktni podatki pristojnega organa, drugih zadevnih organov in zainteresiranih strani;
 - (d) potek dela, v katerem je opisana vsaka stopnja postopka, vključno z okvirnim časovnim okvirom in strnjnim pregledom postopka odločanja;
 - (e) informacije o obsegu, strukturi in ravni podrobnosti dokumentov, ki se bodo predložili z vlogo za odločitve, vključno s kontrolnim seznamom;
 - (f) stopnje in načini, na katere splošna javnost sodeluje v postopku.
2. V podrobnem časovnem razporedu iz člena 10(4)(b) je navedeno vsaj naslednje:
 - (a) odločitve in mnenja, ki jih je treba pridobiti;
 - (b) organi, zainteresirane strani in javnost, ki jih postopek zadeva;
 - (c) posamezne faze postopka in njihovo trajanje;
 - (d) ključni mejniki, ki jih je treba doseči, in njihovi roki glede na celovito odločitev, ki jo je treba sprejeti;
 - (e) sredstva, ki jih nameravajo za ta postopek uporabiti organi, in morebitna dodatna sredstva, ki bodo potrebna.
3. Za povečanje sodelovanja javnosti v procesu dovoljevanja ter zagotovitev predhodnega obveščanja in dialoga z javnostjo se uporabijo naslednja načela:
 - (a) zainteresirane strani, na katere projekt skupnega interesa vpliva, vključno z ustreznimi nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi, lastniki zemljišč in državljani, ki živijo v bližini projekta, splošno javnostjo in njihovimi združenji, organizacijami ali skupinami, so podrobno obveščene, v zgodnji fazi, ko je morebitne pomisleke javnosti še mogoče upoštevati, pa se z njimi tudi odprto in pregledno posvetuje. Pristojni organ po potrebi dejavno podpira dejavnosti, ki jih izvaja predlagatelj projekta;
 - (b) pristojni organi zagotovijo, da se postopki javnega posvetovanja za projekte skupnega interesa združijo, kadar je to mogoče. Vsako javno posvetovanje zajema vse vsebine, pomembne za posamezno fazo postopka, pri čemer se nobena vsebina, ki je pomembna za posamezno fazo postopka, ne obravnava na več kot enem javnem posvetovanju, to pa lahko poteka na več geografskih lokacijah. Vsebina, obravnavana na javnem posvetovanju, je jasno navedena v obvestilu o javnem posvetovanju;
 - (c) pripombe in ugovore je mogoče predložiti le od začetka javnega posvetovanja do izteka roka.
4. Koncept sodelovanja javnosti vključuje vsaj podatke o:
 - (a) zadevnih in obravnavanih zainteresiranih straneh;
 - (b) predvidenih ukrepih, vključno s predlaganimi splošnimi kraji in datumi namenskih srečanj;
 - (c) časovnem okviru;
 - (d) človeških virih, ki so jim dodeljene zadevne naloge.

5. V okviru javnega posvetovanja, ki se izvede pred predložitvijo vloge, zadevne strani izvedejo vsaj naslednje:
- (a) pred posvetovanjem objavijo informativni prospekt na največ 15 straneh, v katerem so jasno in jedrnato opisani pregled namena in predhodni urnik projekta, druge možnosti nacionalnega načrta za razvoj omrežja, pričakovani učinki, vključno s čezmejnimi učinki, in možni ukrepi za ublažitev, navedena pa sta tudi spletna naslova platforme za preglednost iz člena 18 in priročnika o postopkih iz točke 1;
 - (b) prek spletne strani iz člena 9(7) in drugih ustreznih načinov obveščanja o projektu obvestijo vse prizadete zainteresirane strani;
 - (c) pisno povabijo zadevne prizadete zainteresirane strani na namenska srečanja, na katerih poteka razprava o pomslekih.
6. Na spletni strani projekta so objavljeni vsaj naslednji podatki:
- (a) informativni prospekt iz točke 5;
 - (b) netehnični povzetek na največ 50 straneh, ki se redno posodablja in v katerem je opisano trenutno stanje projekta, pri čemer so v primeru posodobitev jasno navedene spremembe prejšnjih različic;
 - (c) načrtovanje projekta in javnega posvetovanja z jasno navedenimi datumi in lokacijami javnih posvetovanj in razprav ter predvidena vsebina, pomembna za te predstavitve;
 - (d) kontaktni podatki za pridobitev celotnega sklopa dokumentacije vloge;
 - (e) kontaktni podatki za izražanje pripomb in ugovorov med javnimi posvetovanji.
-

Izjava Evropske komisije v zvezi z upravičenostjo projektov skupnega interesa do finančne pomoči EU v okviru vseevropske energetske infrastrukture (poglavje V Uredbe (EU) št. 347/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾)

Komisija poudarja, da mora finančna podpora iz virov EU in nacionalnih virov po njenem zajemati tudi nepovratna sredstva za dela, da se omogoči izvajanje projektov skupnega interesa, s tem pa diverzifikacija virov oskrbe z energijo, oskrbovalnih poti in dobavnih partnerjev. Komisija si pridržuje pravico, da na podlagi izkušenj, pridobljenih pri spremljanju izvajanja projektov skupnega interesa, v zvezi s tem predloži predloge, in sicer v okviru poročila iz člena 17 uredbe o smernicah za vseevropsko energetske infrastrukturo.

⁽¹⁾ Glej stran 39 tega Uradnega lista.